

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**Význam audítorskej profesie v procese zvyšovania
vierohodnosti finančných informácií**

Diplomová práca

2018

Bc. Klára Strašková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

**Význam audítorskej profesie v procese zvyšovania
vierohodnosti finančných informácií**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: Účtovníctvo a audítorstvo

Školiace pracovisko: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI

Vedúci záverečnej práce: Ing. Veronika Kňazková, PhD.

Bratislava 2018

Bc. Klára Strašková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne s použitím citovaných zdrojov, a že som uviedla všetku použitú literatúru, autorov a zdroje.

Dátum:

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Chcela by som sa poďakovať môjmu vedúcemu práce Ing. Veronike Kňazkovej, PhD. za cenné rady, metodickú pomoc a odborné vedenie, ktoré mi dala počas písania diplomovej práce. Chcela by som sa poďakovať aj mojej rodine a priateľom za neustálu morálnu podporu.

(podpis študenta)

Abstrakt

STRAŠKOVÁ, Klára: Význam audítorskej profesie v procese zvyšovania vierohodnosti finančných informácií. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Ing. Veronika Kňážková, PhD.: – Bratislava: FHI EU, 2018, 67 s.

Cieľom diplomovej práce je objasniť význam auditu v snahe o zvyšovanie dôveryhodnosti finančných informácií prezentovaných v účtovnej závierke s akcentom na uplatnenie zásady verného a pravdivého obrazu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva v kontexte auditingu. Práca je rozdelená do troch kapitol a obsahuje šesť schém. Prvá kapitola je venovaná teoretickému základu oblasti audítorstva. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ diplomovej práce a objasní metodiku, ktorá bola použitá v diplomovej práci. Záverečná kapitola sa venuje dôležitosti a významu profesie audítora a objasní jeho snahu zvýšiť dôveryhodnosť finančných informácií v účtovnej závierke. Záverom riešenia problematiky je, že v audítora, ako subjekt, ktorý vykonáva overenie účtovnej závierky, by mal vytvoriť taký riadiaci systém kvality, ktorý je schopný posúdiť a dospieť k primeranému uisteniu, že účtovná závierka podáva verný a pravdivý obraz skutočností a pri svojej práci brať do úvahy všetky možné riziká, aby posúdil, či účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Kľúčové slová: audítora, dôveryhodnosť, verný a pravdivý obraz, kontrola kvality

Abstract

STRAŠKOVÁ, Klára: The Importance of the audit profession in the process of increasing the credibility of financial information. – University of Economics in Bratislava. The Faculty of Economic Informatics; The Department of Accounting and Auditing – Advisor: Ing. Veronika Kňazková PhD.: - Bratislava: FHI EU, 2018. 70 p.

The aim of this thesis is to present the importance of the audit in order to raise the credibility of the information presented in the financial statements with an emphasis on applying the principles of loyalty and truthfulness of the financial statements in the context of auditing. The diploma contains 3 main chapters and contains 6 schemes. The first chapter is devoted to the theoretical basis of the audit. The aim of the second part is to characterize the methodology used in the diploma. The final part is focused on the importance of auditor's profession and focused on the explanation auditor's efforts to increase the credibility of financial information in the financial statements. The solution is the problem of auditor, as a verifier should establish a good quality management system of audit, that is able to assess and obtain reasonable assurance that financial statement present a true and fair view of the facts and take to his work all possible risks to assess, whether the financial statements are free from material misstatements.

Key words: auditor, credibility, true and fair view, control of quality

OBSAH

OBSAH	6
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Význam a úloha auditu	10
1.1.1 Definícia a druhy auditu	10
1.1.2 Podstata a ciele auditu	12
1.1.3 Subjekty auditu v procese zvyšovania dôveryhodnosti auditu	23
1.2 Audítorská profesia	24
1.2.1 Podmienky vzniku audítorskej profesie na Slovensku	24
1.2.2 Regulácia audítorskej profesie	26
1.2.3 Profil audítora	31
2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	36
3. Výsledky práce a diskusia	37
3.1 Dôležitosť dôveryhodnosti účtovných informácií pre rôznych používateľov	37
3.2 Kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií v účtovníctve	40
3.3 Prostredie tvorby a prezentácie účtovných informácií	45
3.3.1 Úloha správy audítora s cieľom zvýšiť dôveryhodnosť v účtovnú závierku	48
3.4 Požiadavka dôveryhodnosti účtovných informácií	50
3.4.1 Význam kontroly kvality systému riadenia audítorských spoločností	52
3.4.2 Zásada dôvernosti informácií	57
3.4.3 Posúdenie rizika s cieľom eliminovať významné nesprávnosti	60
Záver	66
Zoznam použitej literatúry	68

ÚVOD

Diplomová práca sa venuje významu audítorskej profesie v kontexte zvyšovania dôveryhodnosti účtovných informácií. Pôvodne audit slúžil na overenie účtovných záznamov a činnosti účtovnej jednotky. Neskôr audítori ako predstavitelia audítorskej profesie začali rozširovať svoju pôsobnosť overenia aj na finančnú analýzu a na hodnotenie vnútornej kontroly. Audit ako overenie účtovnej závierky je potrebný, aj na to, aby sme vedeli posúdiť rozhodnutia, ktoré nastávajú na rôznych úrovniach v daných účtovných jednotkách. Prostredníctvom auditu môžeme tiež poznať skutočné dôsledky odchýlok od pôvodných plánov a cieľov. Audit predstavuje aj činnosť, prostredníctvom, ktorej môžeme uskutočniť analýzu, ktorú vykonáva audítor, ktorý samostatne a nezávisle vyjadří názor na účtovnú závierku, ako výsledok vedenia účtovníctva. Mnohé účtovné jednotky sú schopné modifikovať svoje správanie, pretože sú pod neustálym tlakom vykazovať pozitívne výsledky svojej práce, ktoré im napomáhajú k lepšiemu obrazu finančnej situácie účtovnej jednotky.

Cieľom diplomovej práce je objasniť význam audítorskej profesie, ako dôležitú činnosť, ktorá overuje účtovnú závierku, ktorá by mala poskytovať verný a pravdivý obraz skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva. Prostredníctvom tejto profesie si môže byť používateľ istý, že chod účtovnej jednotky je správny.

V prvej časti sa venujeme významu a úlohám auditu. Z mnohých definícií auditu si vyberieme práve jednu, ktorá podľa nás splňuje naše predstavy o správnej definícií. Následne si vymenujeme a vysvetlíme s akými druhmi auditu sa môžeme stretnúť. V ďalšej podkapitole sa budeme venovať podstate a cieľom auditu. V tejto podkapitole podrobne objasníme verný a pravdivý obraz skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, pretože verný a pravdivý obraz patrí medzi základnú zásadu, ktorá napomáha aj bežnému používateľovi prijať správny názor na finančnú situáciu účtovnej jednotky a následne prijať správne rozhodnutie. Ďalej si zdefinujeme subjekty, ktoré sú povinné mať overenú účtovnú závierku. V druhej podkapitole sa venujeme audítorskej profesii. Objasníme si vznik audítorskej profesie na Slovensku. Následne opíšeme ako je regulovaná audítorská profesia. Na

záver prvej časti sa budeme venovať profilu audítora, ako predstaviteľa tejto profesie. Je potrebné aby každý audítor, ktorý vykonáva túto činnosť vedel, aká je jeho úloha, aké sú jeho povinnosti a akými zásadami by sa mal riadiť.

V druhej časti našej diplomovej práce vymedzíme hlavný cieľ diplomovej práce, vrátane čiastkových cieľov prostredníctvom, ktorých sme naplnili hlavný cieľ.

V tretej časti diplomovej práce sa budeme venovať používateľom účtovnej závierky a uvedieme si na príkladoch ako ich môže ovplyvniť to, že účtovná závierka je overená audítorm. V druhej podkapitole si zadefinujeme kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií, nakoľko sú veľmi dôležité pre audítora, na to aby vedel overiť danú účtovnú závierku a rozhodnúť sa o jej správnosti. V tretej podkapitole sa budeme venovať tvorbe a prezentácií účtovných informácií, keďže práve tieto informácie výrazne ovplyvňujú názor audítora. Je dôležité aby sme si zadefinovali a objasnili, čo to sú dôkazné materiály, pretože práve s nimi audítor pracuje a využíva ich na vydanie správy audítora a zvýšiť tým dôveru v účtovnú závierku. V nasledujúcej kapitole budeme rozoberať správu audítora a jej význam pre účtovné jednotky. Objasníme, čo to správa audítora je, ktoré prvky sú potrebné, aby daná správa audítora obsahovala a čo všetko predchádza vydaniu správy. Ďalej je potrebné aby sme tiež vysvetlili s akými názormi sa môžeme stretnúť, pri čítaní správ audítora a objasniť si rozdiely v názoroch. Nevyhnutné, je tiež objasniť význam a úlohu kontroly kvality systému riadenia audítorských spoločností. Práve táto kontrola poskytuje používateľovi viac dôvery audit. Navrhujeme audítorským spoločnostiam, ako by mali postupovať a aké kroky by mali vykonávať počas kontroly kvality, ktoré sú nevyhnutné na zvýšenie dôveryhodnosti ich práce. Napokon je tiež dôležité si zadefinovať riziko a objasniť si podstatu významu zníženia a eliminácie daných rizík, ktoré audítor počas svojej práce dokáže vykonať.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Význam a úloha auditu

Audit je činnosť, ktorej výsledkom je uistenie, že informácie prezentované v danej účtovnej závierke a výročnej správe neobsahujú významné nesprávnosti. Slovo „významné“ je v oblasti auditu podstatné, keďže sa v účtovnej závierke môžu vyskytnúť nesprávnosti, ktoré následne môžu zmeniť rozhodnutie používateľa účtovnej závierky. Často sa stretávame tiež s názormi, že na záver auditu a po vydaní audítorskej správy účtovníctvo danej spoločnosti je úplné, správne a nie je možné aby obsahovalo akékoľvek nesprávnosti. S týmto názorom sa samozrejme nestotožňujeme, pretože je potrebné si uvedomiť, že názor audítora v závere neznamená automaticky to, že účtovníctvo danej účtovnej jednotky je absolútne správne. Audítor počas svojej činnosti nie je schopný overiť všetky operácie, ktoré sa realizovali v účtovnej jednotke. Audit účtovnej závierky slúži predovšetkým pre akcionárov spoločnosti, ktorých záujmy sú overiť si prácu manažmentu a spoľahlivosť nielen účtovníctva danej účtovnej jednotky ale i správu účtovnej jednotky.

1.1.1 Definícia a druhy auditu

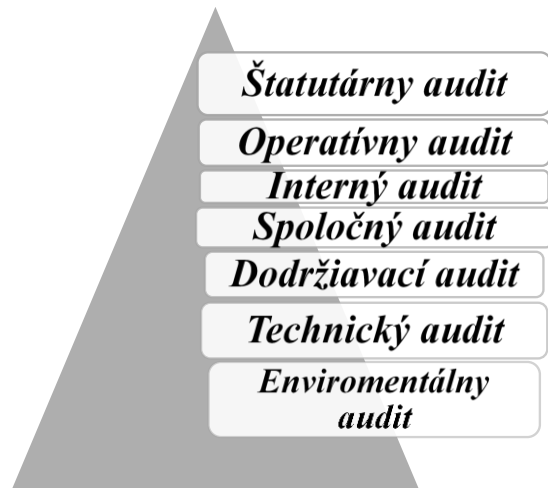
Audit bol definovaný viacerými inštitúciami ale i mnohými jednotlivcami. V USA bola zostavená základná a stručná definícia, ktorá obsahovala základ pre túto činnosť a mohli z nej čerpať i ďalší, ktorí tento pojem celé roky využívali. Podľa Výboru americkej účtovnej asociácie je audit definovaný ako: „*Systematický proces objektívneho získavania a vyhodnocovania dôkazov, týkajúcich sa informácií o ekonomických činnostiach a udalostiach, s cieľom zistiť mieru medzi týmito informáciami a stanovenými kritériami a priniesť výsledky zainteresovanými*

záujemcom“.¹ Podľa nášho názoru táto definícia spĺňa všetky požiadavky, ktoré by definícia auditu mala mať. Z definície môžeme vyčítať úlohu auditu, ktorá predstavuje objektívne získavanie a vyhodnocovanie dôkazov, ktoré audítori získali pri svojej činnosti a tiež hlavný cieľ a to zistenie, či obdržané informácie sú v súlade so stanovenými kritériami a či prinášajú úžitok svojim konečným používateľom.

Definíciu auditu môžeme tiež chápať z dvoch hľadísk. V širšom ponímaní audit predstavuje spôsob, prostredníctvom ktorého sa jedna osoba ubezpečuje o kvalite konkrétnej skutočnosti, ktorú druhá osoba skúmala. Dochádza k tomu preto lebo prvá osoba nie je schopná sa dostatočne uistiť o kvalite danej skutočnosti. Ide teda o overenie skutočnosti inou nezávislou osobou, ktorá je schopná danú kontrolu vykonať. Z užšieho pohľadu môžeme pod pojmom audit rozumieť kontrolu základného výstupu účtovníctva, teda účtovnej závierky. Účtovná závierka poskytuje základné informácie o hospodárení účtovnej jednotky, ktoré využívajú viaceré subjekty a zároveň daná účtovná závierka musí spĺňať podmienku úplnosti, pravdivosti a správnosti.

Schéma č. 1: Druhy auditu

¹ RICCHIUTE N., David. 1992. *Audit*. USA: South-Western Publishing Co., 1992. s. 26, ISBN 80-85605-86-4



Zdroj: Vlastné spracovanie

Okrem štatutárneho auditu, ktorý nahradil samostatný pojem audit, kvôli zosúladeniu terminológie, ktorá sa využíva na európskom kontinente existujú aj viaceré druhy auditu, ktoré sa vykonávajú nielen pre účtovné jednotky, ale aj pre štátne inštitúcie, neziskové organizácie a mnohé ďalšie. Operatívny audit je audit, ktorý je realizovaný internými audítormi a slúži najmä na zhodnotenie a kontrolu činnosti manažmentu v účtovnej jednotke. Tento typ auditu sa koncentruje najviac na prevádzkovú činnosť účtovnej jednotky, skôr ako na správnosť účtovnej závierky. Podstata interného auditu spočíva v uskutočňovaní kontroly jeho fungovania v rámci účtovnej jednotky. V súčasnosti sa interný audit dostáva do popredia a je odporúčané účtovným jednotkám, aby si vytvárali vlastné interné oddelenia slúžiace na kontrolu účtovnej jednotky za účelom zefektívniť spravovanie účtovnej jednotky. Dodržiavací audit je typický pre neziskové právnické subjekty, je podobný auditu účtovnej závierky, no cieľom tohto auditu je získať istotu, či daná nezisková organizácia predkladá účtovnú závierku v súlade so všeobecne platnými účtovnými zásadami, s prijatými zákonmi a nariadeniami. Spoločný audit je audit, pri ktorom sa spoja dve audítorské spoločnosti, ktoré súčasne vyjadrujú názor na danú účtovnú závierku. Výhody tohto druhu auditu spočívajú v spoločnom plánovaní celého procesu a efektívnom rozdelení práce v

súvislosti s možnými obchodnými rizikami.² V živote každej účtovnej jednotky sú dôležité napríklad audity, ktoré sa vyznačujú najmä tým, že kontrolujú aj iné oblasti akými sú financie, a to napríklad environmentálny alebo technický. Napríklad prostredníctvom environmentálneho auditu môžeme hodnotiť a merať negatívne dopady na životné prostredie, ktoré sú v záujme každého z nás alebo prostredníctvom technického auditu zisťujeme technický stav spoločnosti a hodnotíme rôzne charakteristiky daného objektu.

1.1.2 Podstata a ciele auditu

Medzi hlavný cieľ auditu môžeme zaradiť schopnosť zvýšiť dôveryhodnosť účtovných informácií, ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke. Zmysel auditu spočíva v uistení audítora, či údaje a informácie v účtovnej závierke verne a pravdivo prezentujú stav majetku a záväzkov, vlastného imania, finančnej situácie a výsledku hospodárenia.

Audítor vyjadruje názor na účtovnú závierku, ktorá má dostatočnú a vypovedaciu schopnosť, ale len v spojení s úplnou účtovnou závierkou, ktorá musí byť v súlade s verným a pravdivým obrazom skutočností, ktoré sú jej predmetom. Preto zadefinovanie verného a pravdivého obrazu je veľmi dôležité, lebo sa tým riadi nie len audítor ale aj hlavný účtovník, ktorý danú účtovnú závierku zostavuje.³ Zákon č. 431/2002 Z.z. v zmysle neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) ustanovuje, čo je verné a pravdivé zobrazenie. Verné zobrazenie v účtovníctve znamená, že obsah všetkých údajov, ktoré sú uverejnené v účtovnej závierke zodpovedajú skutočnosti a sú v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami, ktoré sú povinné dodržiavať zostavovatelia účtovnej závierky. Vierohodné zobrazenie je také zobrazenie prostredníctvom, ktorého sú zobrazené všetky účinky transakcií, iných udalostí a podmienok súčasne v súlade

² KAREŠ, L. 2015. *Teória auditu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. s. 98. ISBN 978-80-8168-149-

3

³ UŽÍK, Ján. – KRIŠKOVÁ, P. 2016. *Rukoväť auditorských štandardov*. In *Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo*. ISSN 1335-2024, roč. 10, s. 11-12

s definíciami a kritériami vykazovania majetku, záväzkov, výnosov a nákladov, ktoré sú ustanovené v koncepčnom rámci. Pravdivé zobrazenie je také zobrazenie, pri ktorom dochádza k tomu, že zostavovatelia účtovnej závierky pri jej zostavení použili všetky účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k vernému zobrazeniu skutočnosti. Podľa nás je sporné, či v praxi existuje nadradenosť verného a pravdivého zobrazenia, pretože v praxi by to znamenalo, že ak účtovná jednotka nedodrží všetky zásady a metódy potom by zobrazenie nebolo verné. Podľa zákona o účtovníctve účtovná jednotka nemá právomoc modifikovať účtovné metódy a účtovné zásady počas účtovného obdobia, tzn. že v jednom účtovnom období musí používať rovnaké účtovné metódy a zásady. Ak nastane situácia, že účtovná jednotka v jednom účtovnom období zmení akúkoľvek účtovnú zásadu a metódu, tak je povinná túto zmenu aplikovať od prvého dňa účtovného obdobia, v ktorom zmenu vykonala. Zmena účtovnej zásady a metódy následne účtovne vplýva na nerozdelený výsledok hospodárenia alebo na výsledok hospodárenia v bežnom období.

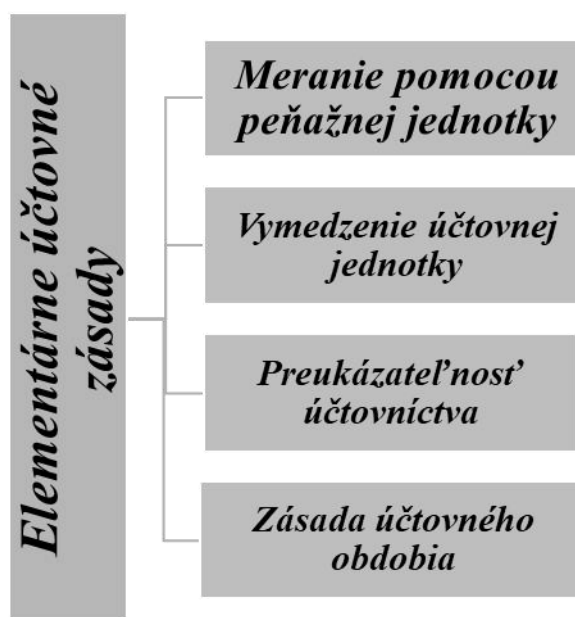
Účtovné zásady v Slovenskej republike

Účtovné zásady predstavujú metódy a pravidlá účtovania, ktoré sú výsledkom dlhoročných praktických aj teoretických skúseností a sú využívané pri vedení účtovníctva a pri zostavovaní účtovnej závierky. V zákone o účtovníctve nie je terminológia zreteľná, pretože účtovné zásady a účtovné metódy sú využívané pojmami ako zásady, metódy, rôzne spôsoby alebo postupy. Sú to predpoklady, ktoré je povinná účtovná jednotka zachovať pri vedení účtovníctva a zostavení účtovnej závierky.

Elementárne účtovné zásady

Elementárne účtovné zásady nazývame tiež aj ako predpoklady vedenia účtovníctva. Elementárne účtovné zásady sú vymedzené v zákone o účtovníctve v znení neskorších predpisov. V tomto zákone by sme však nenašli presne vymedzené elementárne účtovné zásady, pretože sú v zákone uvedené v opisnej forme.

Schéma č. 2: Elementárne účtovné zásady



Zdroj: Vlastné spracovanie

Vymedzenie účtovnej jednotky

Za účtovnú jednotku považujeme ekonomický celok, za ktorý sa vedie účtovníctvo a zostavuje účtovná závierka. Účtovná jednotka je v súlade so zákonom o účtovníctve vymedzená ako celok. Zákon o účtovníctve definuje účtovné jednotky ako právnické osoby so sídlom na území Slovenskej republiky, zahraničné osoby v prípade, že na území Slovenskej republiky alebo vykonávajú inú činnosť a fyzické osoby, alebo vykonávajúce inú samostatne zárobkovú činnosť. Zásada účtovnej jednotky poukazuje na potrebu oddelenia majetku a záväzkov účtovej jednotky od majetku a záväzkov vlastníkov. Účtovná jednotka nesie zodpovednosť za vedenie účtovníctva a zostavenie účtovnej závierky.

Meranie pomocou peňažnej jednotky

Účtovné jednotky by mali zaznamenávať len tie transakcie, ktoré je možné kvantifikovať v peňažných jednotkách. V Slovenskej republike musí byť vedené účtovníctva v mene euro. Niektoré transakcie, ktoré sa nedajú vyjadriť v peňažných jednotkách, ako napríklad zoznamy zákazníkov alebo hodnota značky sa neuvádzajú v účtovných výkazoch. Tieto informácie sa môžu premietnuť v

poznámkach. Meranie pomocou peňažnej jednotky teda zabraňuje deformácií informácií v účtovných výkazoch sumami, ktoré sa nedajú presne stanoviť. Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku v peňažných jednotkách meny euro. O majetku a záväzkoch vyjadrených v cudzej mene, je povinná účtovať aj v mene euro aj v cudzej mene. Takýto majetok alebo zdroje krytia majetku prepočíta účtovná jednotka na eurá v súlade so zákonom o účtovníctve. Ak sa pri podnikateľskej činnosti použili napríklad naturálne jednotky (ks, m, kg) je potrebné ich previesť na peňažné jednotky, aby bolo možné o transakciách účtovať.

Zásada účtovného obdobia

Účtovným obdobím nazývame časový interval, za ktorý účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku. Účtovným obdobím môže byť kalendárny a hospodársky rok. Kalendárny rok sa začína 1. 1. a končí 31. 12. daného roka. Hospodársky rok predstavuje dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov. Hospodársky rok nie je totožný s účtovným obdobím. Účtovná jednotka je povinná za toto obdobie zistiť výsledok hospodárenia a zostaviť účtovnú závierku. Zo zásady účtovného obdobia vyplýva, že účtovná jednotka účtuje náklady a výnosy v tom účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom. Príjmy a výdavky sú účtované v účtovnom období, v ktorom boli uhradené alebo zinkasované. Na konci každého roka účtovná jednotka uzavrie účtovníctvo, konečné zostatky súvahových účtov sa prevedú na Konečný účet súvahový a konečné stavy výsledkových účtov na Účet ziskov a strát.

Preukázateľnosť účtovníctva

Preukázateľnosť účtovníctva je zabezpečená účtovnou dokumentáciou. Účtovnú dokumentáciu tvorí súhrn účtovných záznamov. Zákon o účtovníctve definuje účtovný záznam ako akýkoľvek údaj, ktorý poskytuje informácie týkajúce sa predmetu účtovníctva, alebo spôsobu jeho vedenia. Medzi základné účtovné záznamy zaraďujeme účtovné doklady, odpisový plán, zápisy a knihy, účtový rozvrh, inventúrne súpisy, účtovná závierka a výročnú správu. Majetok, zdroje

krytia majetku a rozdiel majetku a záväzkov podlieha pravidelnej inventarizácií, ktorou sa preveruje preukázateľnosť účtovníctva a vecná správnosť. Ak účtovná jednotka pri porovnaní skutočného stavu majetku, zdrojov majetku a rozdielu majetku a záväzkov so stavom vykázaným v účtovníctve zistí nezrovnalosti, je povinná zaúčtovať zistené inventarizačné rozdiely do účtovného obdobia, za ktoré sa inventúra vykonáva. Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov, preto je veľmi potrebné zabezpečiť ochranu účtovnej dokumentácie proti poškodeniu. Ochrana sa zabezpečuje počas doby spracovania účtovných záznamov, ale aj počas doby archivácie.

Všeobecne uznávané účtovné zásady

Slovenské účtovné zásady predstavujú pravidlá, ktoré sú účtovné jednotky povinné dodržiavať pri vedení účtovníctva alebo zostavovaní účtovnej závierky. Zo základných všeobecne uznávaných účtovných zásad vychádzajú ostatné všeobecne uznávané účtovné zásady, ktoré sa používajú napriek tomu, že nie sú explicitne uvedené v právnych predpisoch, prípadne nie sú v predpisoch ani pomenované. Väčšinou sú definované opisnou formou.

Schéma č. 3: Všeobecne uznané účtovné zásady



Zdroj: Vlastné spracovanie⁴

Zásada verného a pravdivého obrazu

Predstavuje jednu z najvýznamnejších zásad. Zásada verného a pravdivého obrazu je nadradená nad ostatné zásady. Nadradenosť však nemá praktické využitie, pretože ak účtovná jednotka nedodrží ostatné účtovné zásady, potom zobrazenie v účtovnej závierke nie je verné a pravdivé. Cieľom zásady verného a pravdivého zobrazenia je zaznamenať všetky účtovné prípady, ktoré nastanú v účtovnej jednotke počas účtovného obdobia, vykazovať stav majetku, zdroje majetku a výsledok hospodárenia v účtovnej závierke a zverejňovať účtovnú závierku. Zákaz kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov. Zákon o účtovníctve v §7 odsek 5 ustanovuje zákaz kompenzácie. Účtovná jednotka je povinná účtovať samostatne bez vzájomného započítania, o majetku a záväzkoch, nákladoch a výnosoch, príjmoch a výdavkoch a to aj v prípadoch, ktoré sa vzťahujú na rovnakú udalosť alebo transakciu. Účtovná jednotka ich musí aj samostatne vykazovať a prezentovať v účtovnej závierke. Zákaz kompenzácie uvedieme na

⁴ Zákon č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 2,3

príklade. Účtovná jednotka CGS, s. r. o. má pohľadávku voči účtovnej jednotke BALL, s. r. o. vo výške 30 000 eur a zároveň má aj voči tejto spoločnosti záväzok vo výške 20 000 eur. Účtovná jednotka CGS, s. r. o. musí účtovať o pohľadávke vo výške 30 000 eur a o záväzku vo výške 20 000 eur a teda nebude účtovať vzniknutý rozdiel medzi záväzkom a pohľadávkou vo výške 20 000 (pohľadávka). Z pohľadu IFRS je kompenzácia neprípustná resp. nepovoľuje sa. Povolená je len v určitých výnimkách. Ak by sa jednotlivé položky zlúčili znamenalo by to zníženie prehľadnosti pre používateľov informácií z účtovnej závierky a porušila by sa zásada verného a pravdivého obrazu.

Akruálny princíp

Akruálny princíp je zakotvený v zákone o účtovníctve. Účtovná jednotka je podľa akruálneho princípu povinná účtovať účtovné prípady a vykazovať účtovné prípady v tom období, s ktorým časovo a vecne súvisia. Ak účtovná jednotka za určitých okolností nedokáže dodržať túto zásadu, zákon povoľuje o týchto skutočnostiach účtovať vtedy, keď dôjde k ich zisteniu. Výnosy a náklady sa zaúčtujú do obdobia v ktorom časovo a vecne súvisia, a nie do obdobia v ktorom sa zobrazia ako príjmy, resp. výdavky (je však potrebné časové rozlíšenie nákladov a výnosov). Výnosy sa nerovnajú príjmom, náklady sa nerovnajú výdavkom, preto ani výsledok hospodárenia nie je totožný s peňažnými prostriedkami, ktorými účtovná jednotka disponuje. Príjmy a výdavky sa účtujú vždy v tom období, v ktorom sa zinkasujú alebo uhradia (nemožno ich časovo rozlíšiť). Na základe akruálneho princípu sa účtuje nezávisle o nákladoch a výdavkoch a o výnosoch a príjmoch.

Nepretržitosť pokračovania v činnosti

Táto zásada tvorí základ pre zostavenie účtovnej závierky v účtovnej jednotke a je úzko prepojená s oceňovaním. Zákon o účtovníctve ustanovuje účtovným jednotkám dobu, počas ktorej sú povinné viesť účtovníctvo, avšak táto doba je zvlášť stanovená pre právnické osoby a zvlášť pre fyzické osoby. Toto ustanovenie je prepojené so zásadou nepretržitého pokračovania v činnosti účtovnej jednotky pri zostavení riadnej účtovnej závierky. Účtovná jednotka zostavuje

riadnu účtovnú závierku za predpokladu, že účtovnej jednotke nenastanú v blízkej budúcnosti skutočnosti, ktoré by jej bránili vo vykonávaní jej podnikateľskej činnosti. Blízka budúcnosť je definovaná ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov odo dňa, ku ktorému sa zostavuje riadna účtovná závierka. Ak by účtovná jednotka nespĺňala tento predpoklad je povinná použiť tomu zodpovedajúci spôsob účtovania a rovnako má povinnosť uviesť detailnejšiu informáciu o použitom spôsobe v účtovnej závierke v poznámkach. Zákon o účtovníctve nešpecifikuje čo znamená „zodpovedajúci spôsob účtovania“. Účtovná jednotka, ktorá ukončila svoju činnosť a je na predaj zostaví mimoriadnu účtovnú závierku, v ktorej sa použije ocenenie trhovou cenou. Podľa IFRS nie je splnený predpoklad nepretržitého pokračovania ak sa manažment zamýšľa likvidovať jednotku alebo ukončiť obchodovanie. Manažment účtovnej jednotky je povinný tieto ohrozenia a neistoty zverejniť, aby boli o nich informovaní používatelia informácií z účtovnej závierky. Za porušenie zásady nepretržitosti pokračovania v činnosti sa nepovažuje čiastočné obmedzenie činnosti účtovnej jednotky (na základe jej rozhodnutia), alebo zlikvidovanie majetku, ktorý je napríklad zastaraný.

Zásada opatrnosti

Zásada opatrnosti je vymedzená v postupoch účtovania pre podnikateľov §19 - §21. Účtovná jednotka je povinná vykazovať v účtovnej závierke len výnosy, ktorých realizácia je istá a naopak je povinná zachytiť všetky riziká a straty, ktorých vznik je pravdepodobný. S aplikáciou zásady opatrnosti sú spojené dva princípy. Podľa realizačného princípu účtovná jednotka vykazuje len výnosy, ktoré boli ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka už realizované. Imparitný princíp zohľadňuje v účtovnej závierke bežného účtovného obdobia straty (náklady) aj v prípade, ak zatiaľ k ich realizácii neprišlo, ale ku dňu zostavenie účtovnej závierky sú účtovnej jednotke známe. Imparitný princíp zohľadňuje prítomné, ako aj minulé riziká v účtovnej závierke. Opravné položky, rezervy a odpisy sú nástroje ktoré účtovná jednotka používa pri realizácii zásady opatrnosti. Ďalší princíp, a to princíp nižšej ceny určuje, že majetok, ktorý účtovná jednotka vykazuje v súvahe vykáže v najnižšom ocenení, ktoré právna úprava účtovníctva dovoľuje použiť pri danom druhu majetku. Princíp objasnenia hodnoty ustanovuje,

že účtovná jednotka informácie, ktoré získa po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka až ku dňu, ku ktorému sa skutočne účtovná závierka zostaví vykáže v poznámkach, ktoré sú prílohou účtovnej závierky.

Zásada bilančnej kontinuity

Zásadu bilančnej kontinuity účtovná jednotka aplikuje pri uzatváraní účtovných kníh na konci každého účtovného obdobia a rovnako ju uplatňuje na začiatku bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia pri otváraní účtovných kníh. Ide o prenesenie konečných zostatkov aktív a pasív ku koncu účtovného obdobia do obdobia bezprostredne nasledujúceho. Na začiatku nasledujúceho účtovného obdobia sa z konečných zostatkov stanú začiatkové stavy príslušných majetkových účtov, účtov záväzkov a účtov vlastného imania. Účtovná jednotka v rámci uzávierkových operácií prevádza k 31. 12. (predpokladáme kalendárny rok) konečné zostatky súvahových účtov na uzávierkový účet Konečný účet súvahový a konečné stavy výsledkových účtov na Účet ziskov a strát. Účtovná jednotka porovná nákladové a výnosové účty na Účte ziskov a strát a zistí výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie. Výsledok hospodárenia za bežného účtovného obdobia zaúčtuje účtovná jednotka súvzťažne s Konečným účtom súvahovým, ktorý sa stáva akýmsi prenosným médiom medzi novým a starým rokom. V nasledujúcom účtovnom období, k 1. 1. účtovná jednotka zaúčtuje zostatky účtov z Konečného účtu súvahového podvojným zápisom na Začiatkový účet súvahový.

Prednosť podstaty pred formou

V účtovnej závierke sa musí brať ohľad aj na ekonomickú podstatu transakcií a nie len na právnu. Účtovná jednotka je povinná účtovať a vykazovať všetok majetok, ktorý jej prináša ekonomický úžitok, teda aj taký, ktorý nie je v jej vlastníctve ale ovláda ho. Ekonomický úžitok môže priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov.

Vecné a časové priradovanie nákladov k výnosom

Táto zásada je založená na základe princípu súmerateľnosti výnosov a nákladov, ktorý predpokladá priradovanie nákladov k výnosom týkajúcich sa daného účtovného obdobia. Účtovná jednotka má povinnosť účtovať a vykazovať účtovné prípady v tom účtovnom období, s ktorým časovo a vecne súvisia. Ak v účtovnom období účtovnej jednotke vznikne náklad, účtovná jednotka je povinná zaúčtovať výnos, ktorý s ním súvisí. Ak by vznikol výnos je zase povinná zaúčtovať náklad s ním súvisiaci. Princíp súmerateľnosti výnosov a nákladov sa prakticky aplikuje dvomi spôsobmi. Prvý spôsob je koncepcia založená na realizovanom (predanom) výsledku hospodárenia. Podľa tejto koncepcie sa pri výpočte výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie sa ako základ berú výnosy a k nim sa priradujú náklady, ktoré s týmito výnosmi súvisia. Tento spôsob sa aplikuje v IFRS A US GAAP. Druhý spôsob je koncepcia založená na vyprodukovanom (vyrobenom) výsledku hospodárenia, kde sa ako základ pri výpočte výsledku hospodárenia berú náklady a k nim sa priradujú výnosy, ktoré s týmito nákladmi súvisia. Koncepcia založená na vyprodukovanom výsledku hospodárenia sa aplikuje v Slovenskej republike.

Zásada oceňovania v historických cenách

Ceny minulosti (historické ceny) sa zisťujú na základe nákladov, ktoré skutočne vznikli pri prvotnom zaradení do majetku, patria sem obstarávací cena, vlastné náklady, menovitá hodnota. Historické ceny sa nazývajú aj cenami minulosti, pretože určitým spôsobom konzervujú minulosť. Výhodou historických cien je, že sú preukázateľné na základe účtovných dokladov, podľa ktorých sa ceny majetku a záväzkov stanovili ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu. Princíp ocenenia v historickej cene sa v účtovnej závierke rešpektuje pretože je objektívny a odstraňuje vplyv subjektívnosti. Značnou nevýhodou uplatňovania princípu historickej ceny je, že neberie do úvahy infláciu. Riešením uvedeného problému bolo zavedenie oceňovacej veličiny reálna hodnota. Zákon o účtovníctve definuje ktorý majetok a ktoré záväzky sa už pri vzniku účtovného prípadu oceňujú reálnou hodnotu, a potom v súvahe v slúpci „brutto“ je prvotná reálna hodnota považovaná za historickú cenu. Ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (pri nasledujúcom ocenení) sa väčšinou táto reálna hodnota mení. Účtovníctvo je

založené na historických cenách, ale aplikovaním iných účtovných zásad ku dňu ocenia (deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, iný deň v priebehu účtovného obdobia, ak sa to vyžaduje podľa osobitného predpisu) sa prvotné ocenenie upravuje na účtovné hodnoty. V súvahe je majetok ocenený v účtovnej hodnote v stĺpci „netto“.

Kontinuita v používaní účtovných zásad a účtovných metód

V zákone o účtovníctve je stanovená povinnosť dodržiavania kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód. Informácie ktoré sú uvádzané v účtovných závierkach za dve po sebe idúce účtovné obdobia musia na seba nadväzovať a musia byť porovnateľné. Porovnateľnosť je zabezpečená použitím rovnakých účtovných zásad a účtovných metód v rámci jedného účtovného obdobia. Ak by sa účtovná jednotka v priebehu účtovného obdobia rozhodla zmeniť používané účtovné zásady a metódy je povinná túto zmenu aplikovať spätne k prvému dňu účtovného obdobia. Účtovná jednotka musí tiež túto zmenu zverejniť v poznámkach v účtovnej závierke.

Princíp vysvetľovania hodnoty

V účtovnej závierke sú uvádzané informácie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. V praxi môžu nastať rôzne udalosti medzi dňom ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej skutočného zostavenia. Môžu nastať udalosti, ktoré poskytujú dôkaz o stave, ktorý existoval ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Udalosti poskytujúce dôkaz si vyžadujú úpravu pôvodných súm (rezervy, opravné položky), alebo si úpravu nevyžadujú a účtovná jednotka ich uvedie v poznámkach. Tiež by mohli nastať udalosti, ktoré naznačujú stav, ktorý vznikol po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Udalosti naznačujúce stav sa uvádzajú v poznámkach.

Bilančný princíp

Tento princíp je uplatňovaný len v podvojnóm účtovníctve. Pri dodržaní bilančného princípu musí platiť, že súčet majetku podľa formy sa musí rovnať súčtu zdrojov majetku v peňažnom vyjadrení. Rovnosť majetku a zdrojov jeho

krytia musí vždy platiť, pretože sa jedná stále o ten istý majetok, len z iných uhlov pohľadu.⁵

1.1.3 Subjekty auditu v procese zvyšovania dôveryhodnosti auditu

Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. v zmysle neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) v § 19 priamo uvádza, ktoré účtovné jednotky majú povinnosť auditu. Na Slovensku máme tri druhy účtovných závierok. Z časového pohľadu, a to riadnu, mimoriadnu a priebežnú. V zákone o účtovníctve je uvedené, že povinnosť auditu majú účtovné jednotky, ktoré zostavujú riadnu a mimoriadnu závierku, a to v prípade ak splnia podmienky auditu. Na Slovensku sa vyskytujú štyri druhy obchodných spoločností a to verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzením a akciová spoločnosť. Verejná obchodná účtovná jednotka a komanditná účtovná jednotka nemajú povinnosť vytvoriť základné imanie, preto sa na tieto spoločnosti vzťahuje podmienka, že ak ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a súčasne za bezprostredne predchádzajúce obdobie splní aspoň dve z uvedených podmienok tak potom sa takýchto spoločností povinnosť auditu týka v celom rozsahu:

- celková suma majetku je vyššia ako 1 000 000 eur,
- čistý obrat je vyšší ako 2 000 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov je vyšší ako 30 zamestnancov.

U priebežnej účtovnej závierky zákon o účtovníctve túto povinnosť neukladá. Podľa § 20 zákona o účtovníctve ďalej spoločnosti, ktoré spĺňajú podmienky na zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky majú povinnosť auditu vždy. V súvislosti s auditom účtovných jednotiek sa jedná o obchodné spoločnosti a družstvá, ktorých povinnosťou je vytvoriť základné imanie. Ďalej sú to obchodné

⁵ LANDA, M.2006.Účetnictví podniku. Praha: Eurolex Bohemia, 2009.s. 63. ISBN 80-868-6111-2

spoločnosti, ktorých cenné papiere boli prijaté na regulovanom trhu, obchodné spoločnosti, ktorým to ustanovuje osobitný predpis ako napríklad nadácie, Slovenský rozhlas, Slovenská televízia, obce a mnohé účtovné jednotky. Tiež sú na Slovensku prípady kedy účtovné jednotky zostavujú svoje účtovné závierky podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (ďalej len „IFRS“), na ktoré sa vzťahuje tiež povinnosť auditu. A napokon sú to právnické osoby, ktoré podľa § 19 ods.4 mali sumu ročného podielu prijatej dane podľa § 50 Zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmu a táto bola vyššia ako 33 193,02 EUR a to v tom účtovnom období v ktorom boli dané peňažné prostriedky použité.⁶

1.2 Audítorská profesia

1.2.1 Podmienky vzniku audítorskej profesie na Slovensku

V roku 1988 sa na území Slovenskej republiky konštituovala audítorská profesia, z ktorej sa následne vytvorila významná samostatná profesia a v roku 1989 bola prijatá prvá vyhláška o overovateľoch, z ktorej sa vychádzalo z faktu, že po analýze účtovných závierok audítor vysloví názor na výšku majetku, záväzkov, nákladov a výnosov. Audítorská dokumentácia slúžila v tých časoch iba ako podporná dokumentácia. Neskôr sa z overovateľa stal dokladovateľ. Po viac ako dvadsiatich rokoch audítorská profesia neustále čelí požiadavkám verejnosti, klientov, veriteľov, vlastníkov bánk a tiež aj medzinárodným požiadavkám a stala sa z nej každodenná súčasť hospodárskeho života na Slovensku.

Po období Nežnej revolúcie v roku 1989 nastali zmeny vo všetkých oblastiach a oblasť ekonomiky nebola výnimkou. V tom čase Československo muselo zareagovať aj na takéto zmeny. Nastala napríklad reforma v oblasti účtovníctva a vývoj takej disciplíny akou je audítorstvo. Bolo potrebné, aby sa do

⁶ MATAY, P. 2017. *Kto má povinnosť auditu*. [online]. Bratislava: FTM Audit, 2017. [cit.2017.04.10] Dostupné na internete: <<https://www.ftmaudit.sk/informacie/audit-uctovnej-zavierky-kto-ma-povinnost-audit>>

vývoja zapojili viaceré osoby a nevyhnutné bolo usmernenie rôznych orgánov. Prvá organizácia bola tzv. Slovenský zväz účtovníkov a audítorov, ktorý sídlil v Bratislave. Bola to jednotná, dobrovoľná a nezávislá inštitúcia, ktorej členovia boli účtovníci, audítori a nezávislí ekonomickí pracovníci z celého Slovenska.

Pre Slovenský zväz účtovníkov bolo charakteristické, že:

- sa sformoval v roku 1992,
- jeho cieľom bolo aby sa účtovníctvo a audítorstvo dostalo do povedomia, rozvíjalo sa a prispôbovalo novým podmienkam,
- jeho úlohou bolo zabezpečiť ochranu ľudí, ktorí vykonávali túto profesiu, vzdelávať ich, vydávať rôzne knižné publikácie.

Zákon č. 73/1992 Zb. o audítoroch a Slovenskej komore audítorov bol zákon ktorý pomohol sformovať audítorskú profesiu na Slovensku po roku 1993. K lepšiemu vnímaniu profesie audítora u nás na Slovensku dopomohol postupný rozvoj trhového mechanizmu, pokračujúca privatizácia a vstup nových zahraničných investorov. V roku 2007 bol prijatý Zákon č. 540/2007 Z.z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu. Postupom času audítorská profesia začala zvládať nároky, či už verejnosti, klientov, veriteľov, majiteľov, bánk a zaujala významné miesto ako samostatná profesia v hospodárskom živote na Slovensku. Predstavitelia audítorských komôr viacerých štátov podporovali vstup Slovenskej komory audítorov do Medzinárodnej federácie účtovníkov (ďalej len „IFAC“), ktorá sídli v New Yorku. V novembri roku 2001 sa konalo zasadnutie valného zhromaždenia federácie IFAC v Miami a tu po všetkej snahe a nadviazaní intenzívnych vzťahov s federáciou bola Slovenská komora audítorov prijatá za prvú profesijnú inštitúciu na Slovensku a stala sa riadnym a plnoprávnym členom IFACU. 19. decembra 2002 sa konalo valné zhromaždenie Európskej federácie účtovníkov a audítorov, kde bola tiež Slovenská komora audítorov prijatá za riadneho člena tejto organizácie, čo znamenalo, že jej činnosti a práca je vysoko kvalitná a zmeny, ktoré prijala boli len prínosné a efektívne pre Slovensko. Svoju

snahu zapojiť sa do medzinárodného audítorského prostredia zavŕšila práve vstupom do týchto významným organizácií.

Časom sa začala Slovenská republika zapájať aj do rôznych medzinárodných aktivít, akým je napríklad projekt Medzinárodné fórum pre rozvoj účtovníctva a audítorstva a Svetovej banky, prostredníctvom ktorého podporuje národné vlády v procesoch príprav dosiahnuť to, aby finančné účtovníctvo bolo dokonale transparentné. Implementáciu takéhoto projektu mala na starosť Medzinárodná riadiaca komisia (ďalej len „Komisia“), ktorú si vytvorila aj vláda na Slovensku a jej názov je Národná riadiaca komisia SR. Slovenská komora audítorov úzko spolupracovala s touto Komisiou, z čoho vyplýva aj to, že Slovenská republika bola vybraná ako pilotná krajina na overovanie postupov. Slovenská komora audítorov sa tiež intenzívne zapája do regionálnych projektov v strednej Európe a tiež úzko spolupracuje s alianciou „Vyšehradská štvorka“ a s organizáciou East West Management Institute s cieľom dosiahnuť finančnú stabilitu v strednej Európe.⁷

1.2.2 Regulácia audítorskej profesie

Je nevyhnutné, aby audítorská činnosť bola právne upravená a nad jej výkonom bol zabezpečený riadny dohľad, pretože práca audítora by nebola bez právnej regulácie a dohľadu riadna. Je nevyhnutné, aby bola zabezpečená podpora všetkých subjektov auditu, národne a nadnárodne upravená a tiež pod neustálou spoločenskou kontrolou. Preto bola na území Slovenskej republiky v roku 2008 založená samostatná inštitúcia, ktorej názov je Úrad pre dohľad nad výkonom auditu (ďalej len „Úrad“). 11. novembra 2015 bol schválený Zákon č. 423/2015 Z.z. *o štatutárnom audite*, (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) a o zmene a doplnení zákona o účtovníctve, ktorý preberá smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/56/EÚ zo 16. apríla 2014 *o osobitých požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu*, prostredníctvom ktorej sa mení smernica Európskeho

⁷ MADĚRA, F. 2014. *Audit a audítorstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. s. 12-20. ISBN 978-80-8168-147-9

parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. Mája 2006 *o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok* (ďalej len „smernica o štatutárnom audite“). Taktiež preberá určité časti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 *o osobitých požiadavkách, týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu a zrušenia rozhodnutia Komisie 2005/909/ES* (ďalej len „Nariadenie EÚ o štatutárnom audite“). Existuje možnosť aplikácie Nariadenia EÚ o štatutárnom audite, a v niektorých prípadoch dokonca umožňuje členským štátom, aby niektoré časti upravili prísne a niektoré zjednodušene.

Zákon o štatutárnom audite je právny predpis, ktorý tiež zabezpečuje:

- úpravu postavenia a činností audítorov, audítorských spoločností, asistentov audítora,
- úpravu podmienok a predpokladov, za ktorých môže byť audit vykonaný,
- úpravu pôsobenia Slovenskej komory audítorov,
- úpravu zriadenia a pôsobnosti Úradu pre dohľad nad výkonom auditu a činnosti úradu pri vykonávaní dohľadu nad výkonom auditu.

Výkon audítorskej činnosti v účtovnej jednotke so sídlom na území Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa medzinárodných audítorských štandardov, ktoré sú vydané federáciou IFAC a tiež za podmienok, ktoré sú ustanovené v zákone o štatutárnom audite. Tento zákon je v súlade s európskou úpravou, tzn. že dohľad je na medzinárodnej úrovni, keďže krajiny a orgány dohľadu navzájom úzko spolupracujú. IFAC je celosvetová organizácia, ktorá združuje účtovníkov, audítorov, daňových poradcov, takmer zo 129 štátov sveta. V roku 1977 bola založená a jej sídlo je v New Yorku. IFAC tvorí 172 členských a pridružených organizácií, vrátane Slovenskej republiky, v zastúpení inštitúcie s názvom Slovenská komora audítorov. Aby bola plnohodnotne kompatibilná s medzinárodnými audítorskými štandardmi, ktoré sú uznávané, je potrebné

vynaložiť ešte veľa práce. Ide najmä o administratívnu náročnosť pri dodržiavaní cieľa auditu, ktorým je vysloviť, či daná účtovná závierka je zostavená verne a pravdivo.⁸ K dôležitým otázkam auditu sa venuje tiež Obchodný zákonník a zákon o účtovníctve. Obchodný zákonník stanovuje, že obchodné spoločnosti a družstvá sú povinné mať riadnu a mimoriadnu účtovnú závierku overenú audítorom, v prípade ak to stanovuje zákon o účtovníctve. Tiež upravuje právo audítora na informácie a povinnosť úhrady nákladov spojené s auditom klientom. Nie je veľmi ľahké nájsť ideálnu legislatívnu úpravu audítorskej činnosti, no podľa nášho názoru by mala byť aspoň taká, aby zabezpečovala objektivnosť správy audítora a aby všetky subjekty, ktoré sú súčasťou auditu dodržiavali všetky pravidlá. Smernica o štatutárnom audite stanovuje členským štátom vytvoriť zriadenie verejného dohľadu nad audítormi a audítorskými spoločnosťami. Slovenská republika nebola výnimkou a preto zriadila Úrad pre dohľad nad výkonom auditu (ďalej len „Úrad“). Úrad je právnická osoba, so sídlom v Bratislave, ktorý sa nezapisuje do obchodného registra. Je to nezávislá inštitúcia od štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy, iných orgánov verejnej moci, právnických, fyzických osôb a od vplyvu audítorov.

Úrad vykonáva rôzne činnosti, medzi ktoré patria:

- zaistovanie audítorských skúšok, najmä slovenských kandidátov ale tiež kandidátov z tretích krajín a tiež zabezpečuje preverovanie, ak nastane pozastavenie licencie a po jeho uplynutí subjekt začne opätovne vykonávať audit,
- vydávanie osvedčení a certifikátov o spôsobilosti na výkon auditu,
- zabezpečuje vydávanie, pozastavovanie a odoberanie licencií,
- registrácia audítorov z tretej krajiny a audítorských spoločností z tretej krajiny do príslušného zoznamu audítorov,

⁸ MADĚRA, F. 2016. *Regulácia auditu v EÚ a na Slovensku*. In *Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo*. ISSN 1335-2024, roč. 3, s. 21-28

- zápis štatutárnych audítorov a audítorských spoločností do príslušného zoznamu a vedie príslušný zoznam,
- poskytuje audítorskú dokumentáciu a informácie do iného členského štátu,
- atď.

Je potrebné aby Úrad vykonával dohľad nad dodržiavaním medzinárodných audítorských štandardov, Etického kódexu audítora a ustanovení zákona o štatutárnom audite. Tiež je nevyhnutné vykonávať kontrolu nad systémom previerok, ktoré zabezpečujú kvalitu auditu, nad sústavným vzdelávaním všetkých audítorov a nad disciplinárnym konaním, ktorý je vedený Slovenskou komorou audítorov. Tvorba, aktualizácia, schvaľovanie a interpretácia medzinárodných audítorských a účtovných štandardov a Etického kódexu audítora patria medzi ďalšie činnosti, ktoré Úrad vykonáva. Ministerstvo financií Slovenskej republiky spolupracuje s Úradom pri návrhoch všeobecne záväzných právnych predpisov v rámci účtovníctva a audítorstva. Úrad tiež uskutočňuje dôležité kontroly, ktoré zabezpečujú kvalitu štatutárneho auditu. Orgány Úradu sú Rada, Generálny riaditeľ, Dozorný výbor, Výbor pre zabezpečenie kvality auditu a Výbor pre prešetrovanie a sankcie. Úrad zriadil Komisiu pre medzinárodné účtovné štandardy a Komisiu pre medzinárodné audítorské štandardy a etiku, ktoré nemajú právo rozhodovať ale Úrad ich zriadil na pomoc pre plnenie svojich úloh.⁹

Systém kontroly, ktorý uplatňujeme na území Slovenskej republiky je rovnocenný s tým, ktorý je schválený aj v iných členských štátoch. Nepraktizujúce osoby sú osoby, ktoré pomáhajú audítorom pri dohľade nad dohliadanými subjektami, ktorých musí byť viac ako audítorov. Je to subjekt, ktorý musí splniť nasledujúce podmienky:

- nevykonávať audit najmenej tri roky pred svojím menovaním do orgánov,

⁹ MADĚRA, F. 2014. *Audit a audítorstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. s. 21-24. ISBN 978-80-8168-147-9

- nemať hlasovacie práva v audítorskej spoločnosti,
- nebyť člen štatutárneho, riadiaceho a dozorného orgánu,
- nebyť zamestnancom ani v blízkom pracovnom vzťahu s audítorskou spoločnosťou,
- ukončiť vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- mať tri roky praxe v odbore auditu.

Maděra F. definuje Slovenskú komoru audítorov takto: „*Slovenská komora audítorov ako stavovská organizácia audítorskej obce na Slovensku je nezávislá samosprávna organizácia, ktorá vznikla na základe ustanovenia § 17 ods. 1 zákona SNR č. 73/1992 Zb. o audítoroch a Slovenskej komore audítorov.*“

Slovenská komora audítorov vykonáva veľa dôležitých činností, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou audítorskej profesie na Slovensku. Medzi najdôležitejšie patria:

- zastupovať, chrániť a presadzovať oprávnené záujmy audítorov,
- organizovať a kontrolovať sústavné vzdelávanie audítorov a asistentov audítorov,
- kontrolovať audítorskú prácu,
- dbať na správny výkon kontroly a najmä na odbornosť a vzdelanosť audítorov
- viesť disciplinárne konania a ukladať disciplinárne konania.¹⁰

Všetky činnosti, ktoré Slovenská komora audítorov vykonáva kontroluje Úrad. Povinnosťou každého audítora a audítorských spoločností je aby boli členmi Slovenskej komory audítorov. Títo audítori a taktiež audítorské spoločnosti musia byť zapísaní do zoznamu audítorov a do zoznamu audítorských spoločností, ktoré sú verejnosti dostupné. Prezident je štatutárny zástupca Slovenská Komora

¹⁰ MADĚRA, F. 2014. *Audit a audítorstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. s. 24-26. ISBN 978-80-8168-147-9

Audítorov, ktorý reprezentuje inštitúciu navonok, vedie zamestnancov a je členom prezídia. Členovia prezídia predstavujú výkonný orgán v čase období medzi dvoma zhromaždeniami. Dozorná rada je kontrolný orgán, dozerá na hospodárenie Komory, preveruje sťažnosti, ktoré sú jej doručené. Ďalší orgán Slovenská Komora Audítorov je disciplinárna komisia, ktorá skúma sťažnosti a všetky zistenia dozornej rady pre sústavné vzdelávanie. Podobne ako Úrad aj Komora má vytvorené výkonné orgány, ktoré slúžia ako pomocné, takéto orgány predstavujú komisia pre sústavné vzdelávanie a komisia pre zabezpečenie kvality auditu. Komisia má vytvorené štyri územné sekcie a to bratislavská, západoslovenská, stredoslovenská a východoslovenská.

V súčasnosti na Slovensku panuje trend uplatňovať také legislatívne zmeny, ktoré by zúžili audítorský trh. Niektoré zmeny zapríčinili to, že sa zmenili požiadavky na veľkostné kritériá účtovných jednotiek, ktoré podliehajú auditu, tým pádom sa niektoré účtovné jednotky auditujú a iné túto povinnosť nemajú. Naopak účtovné jednotky by mali mať väčší záujem, aby boli pod verejným dohľadom, čo najviac účtovných jednotiek, a aby sa zlepšila práca a spolupráca finančných správ, audítorov, znalcov a certifikovaných účtovníkov. Slovenská legislatíva sa práve naopak snaží zvýšiť hranicu pre povinný audit, z čoho vyplýva, že sa znižuje počet auditovaných subjektov. Nazdávame sa, že práve audítor je osoba, ktorá svojou prácou napomáha riadnemu fungovaniu podnikateľských činností, ktorá má byť v súlade so zákonmi a nie tá, ktorá nemá hospodárskemu životu napomôcť.

1.2.3 Profil audítora

Určiť primárnu úlohu audítora sa zatiaľ nepodarilo ani Slovenskej komore audítorov, ktorá by dopomohla bojovať proti podnikateľským rizikám a následne napomáhať rozvoju malým a stredným účtovným jednotkám. Audítor predstavuje dôležitý faktor, ktorý napomáha transparentnosti účtovných jednotiek a tiež patrí medzi základný prvok ochrany v ekonomickom prostredí. Na povolanie audítora významne vplýva súčasná ekonomická situácia. Zvýšenie rizík v účtovných jednotkách úzko súvisí tiež so zvýšením rizík audítorov, no na druhej strane znižuje

zmluvné ceny za audítorské služby a následne sa zvyšuje potreba zamedziť rôznym rizikám. Je vhodné uplatňovať pravidelnú priebežnú audítorskú činnosť a poradenstvo pri výkone auditu. Významný je vzťah medzi audítorom a štatutárnym orgánom, kde platí, že čím je vyššia sloboda podnikania, tým viac sa zintenzívňuje zodpovednosť audítora a povinnosť kontroly. Audítori kontrolujú účtovná jednotka a predstavujú tzv. „*stráž pri bráne do hradu*“ a majitelia, konatelia zasa musia dohliadať na účtovná jednotka zvnútra. Audítor by mal tiež spolupracovať s certifikovanými účtovníkmi, ktorí sú schopní detailne preveriť účtovnú jednotku zvnútra a skontrolovať či dodržiavajú národné účtovné normy. Rôzne skutočnosti ako sú napríklad pád podniku, na ktoré audítori z objektívnych dôvodov včas a úmyselne neupozorňujú určite nezlepšujú vnímanie audítorskej profesie na Slovensku. V prvom rade je na audítoroch aby presvedčili účtovná jednotka, že audítor je odborník so znalosťami a vlastnosťami, ktoré sa od každého audítora vyžadujú. Audítor je osoba, ktorá by mala byť najmä profesionálny, skúsený účtovník, ktorý sa tiež dobre vyzná v odbore akým je daňovníctvo a vyzná sa v procese finančnej analýzy v účtovnej jednotky. Na trhu sa stále objavujú nové medzinárodné audítorské spoločnosti, ktoré sa postupne dostávajú na územie Slovenskej republiky, tiež vznikajú slovenské audítorské spoločnosti, či už veľké obchodné spoločnosti alebo fyzické osoby. Audítorská profesia si vyžaduje perfektné znalosti a vedomosti, a preto sa stále viac a viac prejavuje ako tímová práca. V takomto tíme veľmi úzko spolupracujú nie len audítori a asistenti audítorov, ale aj daňoví poradcovia i ďalší špecialisti. Osoba, ktorá nesie zodpovednosť za názor, ktorým bola ohodnotená účtovná závierka a účtovníctvo, je audítor. Cieľ audítora ako fyzickej, či právnickej osoby je vyjadriť názor na účtovnú závierku ako celok na základe vykonaných testov s ohľadom na princíp významnosti. Audítor vykonáva svoju činnosť samostatne a nezávisle.

Základné povinnosti audítora:

- je povinný postupovať svedomito,
- je povinný spracovať písomnú správu o overení účtovnej závierky a uviesť výrok audítora,

- je povinný viesť spis a zachovávať mlčanlivosť,
- pred zahájením činností je povinný sa poistiť proti zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom jeho činností,
- je povinný uzatvoriť s účtovnou jednotkou zmluvu o overení účtovnej závierky a výročnej správy.¹¹

Audit ako činnosť prostredníctvom ktorej analyzujeme činnosť účtovnej jednotky s cieľom vyjadriť názor na pravdivosť účtovnej závierky sa riadi rôznymi zásadami. Audit napomáha spoločnostiam zlepšiť svoje správanie a tiež predstavuje nástroj ako pomôcť a podporiť politiku manažmentu. Medzi takéto najdôležitejšie zásady patria etické správanie, čestná prezentácia, profesionálna starostlivosť, nezávislosť, prístup založený na dôkazoch. Je dôležité veriť týmto všetkým zásadám, ktoré sú predpokladom na vytvorenie správnych a spoľahlivých záverov auditu a je dôležité aby audítori, ktorí nie sú nijako prepojení dospievali k podobným záverom. Všeobecne pre efektívny audit je významné dodržať dôveru, opatrnosť, spoľahlivosť a svedomitosť. Je potrebné aby výsledok procesu auditu, správa audítora predstavovala verný a spoľahlivý dôkaz, toho že audítori nezistili významné prekážky a nevyjasnené spory medzi audítorskou spoločnosťou a tímom, ktorý sa zúčastňuje v procese auditu. Každý audítor postupuje usilovne a starostlivo pri plnení úloh, nezávisle a tiež systematicky a s nevyhnutnou kompetenciou. Je potrebné, aby audítor úplne vylúčil konflikt záujmov, ktorý by mohol mať v spoločnosti, v ktorej vykonáva audit a tiež dbať na nezáujatosť aby závery celého auditu stáli výhradne na dôkazoch, zistených počas auditu. Je nutné, aby audítor využíval pri svojej práci racionálny prístup, aby závery boli spoľahlivé a užitočné.

Zodpovednosť audítora

Podľa všeobecného práva audítor je zaviazaný viacerým stranám, či už s tými s ktorými vzťah vyplýva zo zmluvy a na druhej strane s tretími stranami, ktoré

¹¹ BOBEK, V. – ŠOUPAL, P. 1998. *AUDITING*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 1998. s. 30-32. ISBN 80-7157-328-0

sú užívateľmi auditovaných účtovnej závierky. Za tretie strany môžeme považovať klientov alebo osoby, ktoré sú istým spôsobom zainteresované s danými účtovnými jednotkami a súčasne s nimi zaobchádzame podobne ako s klientami. Zodpovednosť audítora môže súvisieť teda s viacerými osobami a to:

- s klientmi,
- s osobami, ktoré sú bezprostredne zainteresované v niektorej audítorskej spoločnosti,
- s tretími stranami, u ktorých sa predpokladá zainteresovanosť,
- i ďalšie možné predvídateľné tretie strany.

V súčasnosti existujú viaceré dôvody, z ktorých sa audítor môže zodpovedať. Môže ísť napríklad o bežné zanedbanie pri práci, pri ktorom audítor nedodrží primárne opatrenia, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy (porušenie audítorských štandardov). Môže ísť o hrubé zanedbanie, pri ktorom audítor významne poruší aj minimálnu povinnú zodpovednosť, ktorá mu vyplýva zo zmluvy. Ďalej môže ísť o podvod zo strany audítora, kde audítor zámerne informuje chybné o rôznych významných skutočnostiach, ktoré môžu mať za následok poškodenie tretej strany. Pri každej zákazke audítor postupuje opatrne a musí za každých okolností predchádzať riziku porušenia zodpovednosti audítora. Audítor má viacero spôsobov ako zamedziť takémuto riziku. Jedná sa najmä o vytvorení, tzv. zákazkových listov, ktoré určujú presný obsah zákazky, ďalej ide o rôzne dohody o službách, ktoré môže klient očakávať. Môže ísť o viaceré druhy zodpovednosti a to právnu, etickú a morálnu. Všetky tieto druhy sú navzájom prepojené. Niektoré štáty preferujú jednu, niektoré druhú dávajú do úzadia. Vo všeobecnosti etickú a morálnu zodpovednosť môžeme chápať ako formu nezáväzných pravidiel činnosti audítora, ktoré sú v niektorých krajinách prezentované písomnou formou alebo dokonca nie sú vôbec právne upravené. Na Slovensku je audítor povinný dodržiavať Etický kódex audítora, ktorý predstavuje právnu normu.

Nezávislosť audítora

Vo všeobecnosti je profesia audítora vnímaná ako nezávislá a samostatná, čo je veľmi dôležité najmä pre verejnosť a tiež pre používateľov informácií, ktoré sú zverejňované v účtovnej závierke. Nezávislosť môžeme chápať z viacerých hľadísk. Z prvého hľadiska môžeme pod pojmom nezávislosť rozumieť súvislosť so skúmanými audítorskými, účtovnými a inými informáciami. Z druhého hľadiska v súvislosti so subjektami, ktoré tieto účtovné informácie pripravujú a posledného v súvislosti s osobami, ktoré informácie používajú pre svoje rozhodnutia. Je dôležité aby sa nezávislosť audítora, ktorý koná v mene audítorskej spoločnosti preukazovala, najmä pri výkone auditu, kedy nie je dovolené vlastníkom, akcionárom a členom štatutárnych orgánov týchto audítorských spoločností zúčastňovať sa na procese auditu. Z tohto vyplýva, že audítor, ale aj audítorská účtovná jednotka musia dodržiavať koncepciu nezávislosti, tzn. že nie je možné, aby audítor vykonával audit v spoločnosti, v ktorej má rozhodovacie právomoci. Existujú viaceré prekážky v procese auditu, ako napríklad:

- majetková spoluúčasť v auditovanej účtovnej jednotke,
- mať osobný vzťah s účtovnou jednotkou,
- audítor nesmie byť zamestnaný v auditovanej účtovnej jednotke,
- nesmie byť členom v štatutárnych, riadiacich alebo dozorných orgánoch v danej účtovnej jednotke,
- nesmie vykonávať funkciu ako je správca konkurznej podstaty v účtovnej jednotke,
- nemá povolené poskytovať znalecké služby v účtovnej jednotke.

Etika audítora

Slovenská komora audítorov plní na Slovensku mnoho úloh v rámci audítorskej profesie na Slovensku. V oblasti etiky vykonáva činnosti, ktoré napomáhajú aby audit na Slovensku nebol nijako eticky porušený a preto vydala pravidlá správania sa audítorov, ktorých porušenie môže mať za následok rôzne poriadkové pokuty a sankcie. Je v záujme každého audítora tieto predpisy neporušovať najmä kvôli vyhnutiu sa etických nedorozumeniam, ktoré môžu plynúť z nedodržovania všetkých zásad, ktoré sú pre audítorskú profesiu významné.

Audítor by mal v prvom rade dodržiavať nezávislosť, ktorá sa považuje za primárny princíp, bez ktorého by audítorstvo nemalo zmysel. Audítorovi v tomto prípade nič nebráni aby ku koncu auditu dospel k slobodnému a kompletnému úsudku prezentovaného v správe audítora.

2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom diplomovej práce je prezentovať význam audítorskej profesie a objasniť ako vplýva audítora na dôveryhodnosť účtovných informácií z účtovnej závierky, a ako je schopný túto dôveru neustále zvyšovať v kontexte verného a pravdivého obrazu. Medzi vedľajšie ciele diplomovej práce patrí objasniť úlohu profesie audítora, ako činnosť, ktorá overuje účtovnú závierku a následne svojím potvrdením si môže byť používateľ účtovnej závierky istý jej správnosťou. Prostredníctvom objasnenia dôležitosti dôvery v účtovné informácie, definovania kvalitatívnych charakteristík, ktoré musí účtovná závierka obsahovať a významu správy audítora sme vysvetlili dôležitosť audítorskej profesie. Ďalej prostredníctvom objasnenia významu kontroly kvality systému riadenia audítorskej spoločnosti a prostredníctvom vysvetlenia problematiky oblasti akou je riziko sme naplnili cieľ, a to vysvetliť význam audítorskej profesie zvyšovať dôveryhodnosť účtovných informácií účtovnej jednotky.

V prvej časti diplomovej práce sme použili metódu výberu a metódu zovšeobecnenia. Prostredníctvom metódy výberu sme si vybrali informácie, ktoré boli relevantné pre našu prácu. Informácie sme vyberali z rôznych knižných publikácií, ktoré sa zaoberali najmä účtovníctvom a audítorstvom.

Ďalšou metódou, ktorú sme využili v našej práci je metóda analýzy, prostredníctvom ktorej sme zanalyzovali dôležitosť audítorskej profesie vo viacerých aspektoch.

Metódu syntézy sme využili najmä na sformulovanie a na interpretáciu našich poznatkov, ktoré sme získali počas písania diplomovej práce.

Napokon sme využili metódu indukcie prostredníctvom, ktorej sme sa dopracovali k poznatkom o audítorskej práci a metódou dedukcie sme mohli zhodnotiť zistenia, ku ktorým sme sa dopracovali. Metódou abstrakcie sme sa vyhli nepotrebným a nevýznamným informáciám a venovali sme sa významu auditu v kontexte zvyšovania dôveryhodných informácií

3. Výsledky práce a diskusia

3.1 Dôležitosť dôveryhodnosti účtovných informácií pre rôznych používateľov

Existujú viacerí používatelia účtovných informácií účtovnej závierky. V tejto časti sa budeme venovať najmä externým používateľom. Externí používatelia vyžadujú účtovné informácie, ktoré sa nachádzajú v účtovnej závierke v účtovnej jednotke. Účtovná závierka je podklad, ku ktorému majú prístup daní používatelia, pretože účtovné jednotky sú povinné zverejniť svoje účtovné závierky v registri účtovných závierok. Používatelia využívajú informácie z účtovníctva a zverejnené informácie o účtovnej jednotke a na základe týchto informácií a svojich informačných potrieb prijímajú rozhodnutia. Účtovníctvo môžeme chápať v tomto zmysle ako službu, ktorá slúži daným používateľom informácií na zabezpečenie svojich informačných potrieb. Každá účtovná jednotka poskytuje informácie o účtovnej jednotke prostredníctvom svojej účtovnej závierky. Právna úprava na Slovensku nevymenúva konkrétnych používateľov účtovných informácií, no len určuje ktoré požiadavky vyžadujú daní používatelia, teda kvalitatívne charakteristiky. Všetky externé subjekty majú rôzne informačné požiadavky, a preto nie všetky účtovné jednotky sú schopné uspokojiť ich. Všetky externé subjekty majú ale rovnaký záujem, a to získať informácie ktoré sú skutočné, dôveryhodné a tie ktoré zaisťujú ich práva a nároky. Ich požiadavky sú často veľmi odlišné a pestré.

Ako sme spomínali medzi základnú funkciu účtovníctva patrí funkcia informačná. Môžeme medzi nich zaradiť vlastníkov, resp. investorov, banky teda predstaviteľov, ktorí poskytujú úvery, ďalej dodávateľov, obchodných veriteľov, zákazníkov, zamestnancov, širokú verejnosť alebo štát. Medzi dôvody prečo je audit v účtovnej jednotke dôležitý môžeme zaradiť aj potrebu mať dané informácie vykazované v účtovnej závierke spoľahlivo overené nezávislou osobou. Majitelia účtovných jednotiek majú túto potrebu najmä pri stretnutí sa s investormi a veriteľmi, pretože majú v úmysle zistiť skutočný stav účtovnej jednotky.

V niektorých prípadoch ako sme spomínali nariaďuje povinnosť overiť účtovnú závierku zákon a v niektorých prípadoch ide o dobrovoľné rozhodnutie účtovnej jednotky.¹²

Zamestnanci majú záujem o najmä o informácie, ktoré sa týkajú stability účtovnej jednotky, pretože majú potrebu poznať istotu u svojho zamestnávateľa a tiež aké sú ich budúce vyhliadky, či už v rámci všetkých podmienok práce alebo aká je schopnosť účtovnej jednotky plniť si svoje záväzky voči týmto zamestnancom. Ďalej ich zaujíma tiež ziskovosť účtovnej jednotky, pretože môže nastať prípad, že účtovná jednotka bude mať dôvod nepokračovať vo svojej činnosti. Preto môžeme skonštatovať, že overená účtovná závierka audítorom napomáha týmto subjektom viac dôverovať svojmu zamestnávateľovi, s ktorým majú vytvorený pracovnoprávny vzťah.

Finanční veritelia sú subjekty, medzi ktoré môžeme zaradiť banky alebo iné subjekty, ktoré poskytujú účtovným jednotkám dlhodobé alebo krátkodobé úvery a pôžičky, ktoré následne účtovná jednotka je povinná vrátiť aj s určitými poplatkami. Poskytovatelia úverov potrebujú informácie o schopnosti danej účtovnej jednotky splácať poskytnuté úvery v presne stanovenej lehote a informácie, ktoré sú potrebné na zhodnotenie schopnosti uhrádzať bežné úroky, a či je schopná dostatočne zajišťať svoj úver likvidným majetkom načas. Všetky účtovné jednotky si sú vedomé toho, že ak dajú audítorovi overiť účtovnú závierku, mimo tých ktorí majú túto povinnosť danú zákonom, predstavuje audit pre nich len výhodu najmä v tom, že ak napríklad žiadajú o úver a banka analyzuje všetky aspekty potrebné na to, aby jej úver poskytla. Banka sa v tomto prípade môže rozhodnúť pozitívne a súčasne sa viac spoľahnúť na informácie, ktoré sa nachádzajú v účtovnej závierke, ktorá je overená.

Konkurenčné podniky majú tiež záujem o informácie z účtovných závierok účtovných jednotiek, ktoré využívajú z celkom iných dôvodov ako ostatní externí používatelia. Tieto informácie využívajú najmä pri úvahách o možnosti kúpe

¹² LANDA, M.2006.Účetnictví podniku. Praha: Eurolex Bohemia, 2009.s. 27. ISBN 80-868-6111-2

úctovnej jednotky a následne prostredníctvom účtovných informácií z iných účtovných jednotiek môžu porovnať efektívnosť činnosti, ktorú vykonávajú oni. Tiež je možné si ľahšie stanoviť stratégiu do budúcnosti, najmä pri tých účtovných jednotkách, ktoré napríklad vyrábajú totožné výrobky alebo poskytujú identické služby. Podľa nášho názoru konkurenčné účtovné jednotky majú iný pohľad na tie účtovné jednotky, ktorých účtovná závierka je overená audítorom a môžu sa viacej spoľahnúť na účtovné informácie, ktoré sú zverejňované o účtovnej jednotke.

Ďalej napríklad dodávatelia a obchodní veritelia potrebujú informácie o schopnosti účtovnej jednotky bežne uhradiť svoje záväzky. Väčšina dodávateľov poskytuje účtovným jednotkám dodávky materiálu, tovaru alebo služby počas dlhšieho obdobia, práve preto majú záujem najmä o informácie, ktoré sa týkajú nepretržitosti pokračovania činnosti účtovnej jednotky aj v budúcnosti. Overená účtovná závierka je spoľahlivým zdrojom informácií pri rozhodovaní týchto subjektov. Môžu sa viacej spoľahnúť na overenú účtovnú závierku, keďže súčasťou audítorskej práce je aj zhodnotiť schopnosť účtovnej jednotky ďalej pokračovať nepretržite vo svojej činnosti.

Medzi subjekty akými sú investori môžeme zaradiť súšasných a potencionálnych vlastníkov účtovnej jednotky, akcionárov, spoločníkov alebo členov družstva. Ak má investor záujem kúpiť účtovnú jednotku a investovať do nej voľné finančné prostriedky, súčasne sa chce vyhnúť riziku, v tom prípade by sa mal dohodnúť s audítorom o vykonaní hĺbkového auditu v účtovnej jednotke. Je možné, že účtovná jednotka, o ktorú má investor záujem nie je až taká úspešná ako na prvý pohľad vyzerá. Overená účtovná závierka audítorom napomáha investorovi sa lepšie rozhodnúť, či danú účtovnú jednotku kúpiť alebo investovať do nej. Audítorskú správu účtovnej jednotky investor berie ako dôveryhodný podklad pre jeho rozhodnutie sa a až na malý počet výnimiek sa dá na správy audítorov spoľahnúť. Vlastníci alebo investori sú subjekty, ktoré vystupujú ako nositelia rizika návratnosti kapitálu, ktorý investovali do účtovnej jednotky a samozrejme očakávajú jeho zhodnotenie. Veritelia potrebujú informácie z účtovnej závierky aby sa správne rozhodli koľko kapitálu je nutné podržať v účtovnej jednotke, alebo či tento kapitál je vhodné predať alebo dokonca nový kapitál nakúpiť. Tiež investor potrebuje informácie o účtovnej závierke o podmienkach a schopnosti účtovnej

jednotky produkovať zisk a následne vyplácať z neho dividendy alebo informovať sa o výške výsledku hospodárenia. V tomto prípade zohráva veľmi dôležitú úlohu audítor, ktorý overí dané informácie v účtovnej závierke a následne vyjadrí názor. Preto môžeme konštatovať, že v tomto smere práca audítora je veľmi dôležitá a potrebná na to aby sa daný vlastník a investor mohol spoľahnúť na to, že tieto informácie sú overené a môžu sa na tieto informácie spoľahnúť. Môžeme tiež skonštatovať, že informačná potreba investorov patrí medzi tie najdôležitejšie, pretože ak účtovná závierka dokáže uspokojiť daného investora, mala by spĺňať z veľkej časti aj potreby ostatných používateľov.

3.2 Kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií v účtovníctve

O priebehu a úspešnosti činnosti účtovnej jednotky a o výsledkoch jej činnosti nás informuje účtovná závierka, ktorá predstavuje najdôležitejší informačný zdroj. Zákon o účtovníctve veľmi stručne a všeobecne formuluje požiadavky na informácie účtovnej závierky v Slovenskej republike. Ako sme spomínali používatelia vyžadujú, aby účtovné informácie boli pre nich užitočné a zodpovedali skutočnosti. Kvalitatívne charakteristiky informácií z účtovníctva predstavujú vlastnosti, ktoré charakterizujú užitočnosť informácií. Kvalitatívne charakteristiky sú veľmi dôležitá oblasť najmä pre tie subjekty, ktoré sa na základe informácií z účtovnej závierky rozhodujú. Je potrebné, aby boli zadané charakteristiky daných informácií, pretože ak by boli napríklad informácie pre daného užívateľa neužitočné, potom by mohol dôveru v informácie stratiť. Účtovná závierka ako zdroj účtovných informácií musí spĺňať určité kvalitatívne charakteristiky aby sme uspokojili informačné potreby daných používateľov. Medzi vlastnosti, ktoré robia informácie pre používateľa účtovnej závierky užitočnými patria: zrozumiteľnosť, relevantnosť, spoľahlivosť a porovnateľnosť. Rámcová osnova obsahuje usporiadanie kvalitatívnych charakteristík do určitého hierarchického systému. Informácie v účtovnej závierke sú posudzované z hľadiska ich významnosti a pre používateľa musia byť užitočné. Informácie, ktoré sú hodnotené z hľadiska významnosti musia byť zrozumiteľné, porovnateľné

a spoľahlivé. Informácie v účtovnej závierke umožňujúce osobe, ktorá má dostatočné znalosti o účtovnej jednotke porozumieť ich obsahu prostredníctvom spôsobu ich prezentácie sú považované za zrozumiteľné.

Zabezpečenie požiadavky zrozumiteľnosti sa zaisťuje viacerými krokmi, medzi ktoré patria:

- vedenie účtovníctva a zostavenie účtovnej závierky v štátnom jazyku,
- spoľahlivé a jednoznačné určenie obsahu účtovných prípadov a ich nadväznosť na použité účtovné zásady a účtovné metódy,
- spoľahlivé a jednoznačné určenie obsahu účtovných záznamov a ich nadväznosť na použité formy účtovných záznamov.

Informácie v účtovnej závierke považujeme za porovnateľné v prípade, ak účtovná jednotka za dve po sebe idúce účtovné obdobia a zároveň v priebehu účtovného obdobia nezmenila účtovné metódy a účtovné zásady a účtovnú závierku. Pri požiadavke porovnateľnosti je dôležité, aby účtovná jednotka zostavila účtovnú závierku za predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti a v účtovnej jednotke neprebíha žiadna skutočnosť, ktorá by ju obmedzovala alebo by jej zabránila v činnosti pokračovať aj v blízkej budúcnosti, minimálne 12 mesiacov od dátumu, ku ktorému zostavila riadnu účtovnú závierku. Poskytnutie pravdivého a verného zobrazenia skutočnosti účtovnej závierky, ktorú účtovala účtovná jednotka zabezpečuje, že informácie sú spoľahlivé. Spoľahlivosť ako jedna z kvalitatívnych charakteristík je zabezpečená, ak sú informácie úplné a včasné. Dodržaním významnosti a zohľadnením nákladov na získanie informácií zabezpečujeme ich úplnosť v účtovnej závierke, pričom táto vlastnosť má dve obmedzujúce kritéria. Medzi tieto obmedzujúce kritéria zaraďujeme významnosť informácií a výšku nákladov na získanie informácií. Medzi uvedenými obmedzujúcimi kritériami by sa mala rešpektovať požiadavka rovnováhy. Včasné sa nazývajú informácie v účtovnej závierke, ak od dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka ubehne maximálne 6 mesiacov. Je dôležité, aby sa informácie dostali k používateľovi, v čo najkratšom čase po skončení účtovného obdobia, inak by sa mohli stať neaktuálne pri rozhodovaní. Informácia v účtovnej závierke je považovaná za významnú vtedy, ak by jej chybným uvedením alebo neuvedením v

účtovnej závierke mohlo dôjsť k ovplyvneniu úsudku alebo rozhodnutia používateľa.

Prestavme si napríklad, žeby bola porušená zrozumiteľnosť účtovných informácií v účtovnej závierke. Používateľ účtovnej závierky neskôr môže mať pocit, že bola porušená podmienka zrozumiteľnosti a automaticky by mohol stratiť dôveru v danú účtovnú závierku. Napríklad by sa porušila podmienka, že účtovná závierka nie je zostavená v štátnom jazyku, čo by mohlo tak isto viesť k domnienke, že účtovná závierka nepredstavuje spoľahlivý zdroj pre získanie dôveryhodných informácií. Hlavný účtovník alebo manažér sú osoby, ktoré zostavujú účtovnú závierku a musia postupovať, tak že pri zostavovaní účtovnej závierky musia brať ohľad aj na to, aký informačný charakter daná účtovná závierka bude mať. Naopak pri overenej účtovnej závierke bude mať používateľ lepší pocit, keď vie že nie len účtovník ako osoba, ktorá zostavuje danú závierku, ale aj nezávislá a spoľahlivá osoba, akou je audítor overili daný dokument. Napríklad pri podmienke nepretržitého pokračovania v činnosti pri audite audítor postupuje tak, že zistí od účtovníka alebo manažéra, všetky skutočnosti, ktoré by mohli viesť k tomu, že účtovná závierka nebude schopná pokračovať vo svojej činnosti. Či už pre audítora alebo aj pre manažéra je táto kvalitatívna charakteristika obzvlášť dôležitá, či už pre ďalšie fungovanie účtovnej jednotky alebo pre overenie danej účtovnej závierky. Ďalšiu z pomedzi týchto charakteristík môžeme spomenúť včasnosť, ktorá tiež významne ovplyvňuje dôveru v dané informácie, keďže čím skôr bude mať daný používateľ k dispozícii, tým bude mať dôveru v danú účtovnú závierku, že neprišlo ku skutočnostiam, ktoré by mohli narušiť jeho nedôveru v nej.

Iná literatúra uvádza namiesto troch, štyri hlavné kvalitatívne charakteristiky, ktorými sú zrozumiteľnosť, spoľahlivosť, porovnateľnosť a relevantnosť. V nasledujúcom texte si zadefinujeme iba relevantnosť, keďže prvé tri vlastnosti sme si už v predchádzajúcom texte zadefinovali. Podľa rozhodovacích potrieb používateľa charakterizujeme relevantnosť informácií. Informáciu považujeme za relevantnú vtedy, ak rozhodnutia používateľov ovplyvňuje tak, že sú používatelia schopní zhodnotiť minulé, súčasné a budúce udalosti alebo dokážu

potvrdiť príp. korigovať ich minulé hodnotenia. Schopnosť predpovedať a potvrdzovať informácie má veľký súvis, keďže bez znalosti budúcnosti, stráca význam poznanie minulosti, a taktiež predikcia budúcnosti nemá reálny základ bez poznania minulosti. Všetky informácie, ktoré sú relevantné sú často aj významné. Významnosť sa preto posudzuje vo väzba na danú posudzovanú položku, a to v kontexte konkrétnych podmienok. Napríklad Medzinárodné štandardy finančného vykazovania (ďalej len „IFRS“) sa v tomto smere vyhýbajú stanoveniu konkrétnych limitov, či už v absolútnej, alebo v relatívnej výške.

IFRS uvádza desať kvalitatívnych charakteristík informácií v účtovnej závierke. V štandarde nie je uvedené ich poradie ani vysvetlenie, ako tieto kvalitatívne charakteristiky vzájomne pôsobia na ostatné kvalitatívne charakteristiky.

Medzi tieto kvalitatívne charakteristiky patria:

- zrozumiteľnosť,
- relevantnosť/vhodnosť,
- významnosť,
- spoľahlivosť,
- prednosť podstaty pred formou,
- opatrnosť,
- úplnosť,
- porovnateľnosť,
- včasnosť,
- rovnováha medzi prínosmi a nákladmi.

Podľa nášho názoru, všetky kvalitatívne charakteristiky, či už tie ktoré sa nachádzajú v slovenskej úprave alebo v IFRS sú si podobné. Myslíme si, že ak zostavujeme účtovnú závierku na Slovensku, a daná charakteristika, ktorá sa nachádza v IFRS ale v slovenskej úprave nie, automaticky ju nepoužívame a nemusíme dodržiavať. Napríklad opatrnosť využíva každý účtovník pri svojej práci na dennom poriadku. Či už pri vytváraní rezerv, opravných položiek

a podobne. Nikdy na túto charakteristiku nesmie zabudnúť, i keď ju nemá striktné predpísanú v Rámcovej osnove. Veľa z nich sa v slovenskej úprave vyskytuje najmä pri dodržiavaní verného a pravdivého obrazu. Spoľahlivosť predstavuje kvalitatívnu charakteristiku účtovných informácií, na základe ktorej sa môžu používatelia spoliehať na to, že účtovná závierka neobsahuje významné chyby a deklarovaný alebo implicitný obsah je prezentovaný neobjektívne.

Veľmi dôležitá pri zvyšovaní dôveryhodnosti informácií je tiež požiadavka, aby boli v účtovnej jednotke prezentované informácie v plnom rozsahu, pri zohľadnení požiadaviek významnosti a úmernosti. Účtovná závierka by mala byť porovnateľná medzi jednotlivými účtovnými obdobiami, ako aj medzi rôznymi účtovnými jednotkami. Požiadavkám, ktoré vychádzajú z kvalitatívnych charakteristík informácií, ktoré sú uvádzané v účtovnej závierke nie je vždy možné vyhovieť súčasne. V praxi je často nutné nájsť medzi jednotlivými požiadavkami určitý súlad. Hľadanie tohto súladu sa prejavuje v podobe obmedzenia pri poskytovaní relevantných a spoľahlivých informácií. Medzi tieto obmedzenia patrí včasnosť, úmernosť a priorita. Včasnosť predstavuje obmedzenie, ktoré dopĺňa relevantnosť a spoľahlivosť. Relevantnosť sa môže stratiť, ak informácia nie je k dispozícii včas. Na druhej strane, pokiaľ nie je včasnosť dosiahnutá iba tak, že sú poskytnuté neúplné údaje, dochádza k zníženiu ich spoľahlivosti. Účtovná jednotka sa preto musí snažiť, aby bol medzi týmito požiadavkami dosiahnutý súlad. Úmernosť medzi efektom z využitia informácie a nákladmi na jej obstaranie vyjadruje vzťah, podľa ktorého je poskytovanie informácii podmienené nielen praktickou dostupnosťou, ale aj ekonomickou prípustnosťou. Informácie teda nebudú poskytované v prípade, že by náklady na ich obstaranie prevyšovali efekt plynúci z ich využitia. Princíp úmernosti je v úzkom vzťahu s princípom významnosti. Priorita sa uplatňuje v situáciách, keď sa dve alebo viaceré kvalitatívne charakteristiky dostanú do vzájomného rozporu. V niektorých prípadoch ponúka Rámcová osnova explicitné určité riešenie, v niektorých prípadoch však riešenie závisí iba od kvalifikovaného posúdenia okolností.

Mnohokrát dochádza k diskusiám medzi manažérmi a audítormi. Sú to rozdielne osoby, ktoré sa líšia svojou prácou alebo aj pohľadom na účtovnú závierku. Preto môžu vznikať aj iné názory na charakteristiky daných informácií,

a preto je nájst' súlad medzi tým, aká informácia by mala byť aby spĺňala dôveryhodnosť. Audítora napomáha zvyšovať práve dôveru v tieto informácie, keďže nezávisle overí danú účtovnú závierku. Tým pádom si používateľ môže byť istý, že ak správa audítora je nemodifikovaná, potom aj keď prišlo k rozdielnym názorom medzi účtovníkom a audítorm, nenastali tam vážne pochybnosti, kedy by mohol príjade stratiť dôveru v danú účtovnú závierku.¹³

3.3 Prostredie tvorby a prezentácie účtovných informácií

Dôkazné informácie sú materiály, ktoré audítora zhromažďuje pri vytváraní audítorského názoru. Audítora pri svojom výkone získava dostatok informácií a posudzuje situáciu tak, aby mohol vysloviť svoj názor na účtovnú závierku vo forme správy audítora. Pri získavaní dôkazných informácií by si mal audítora odpovedať na otázky typu:

Schéma č. 4: Typy otázok, pri získavaní dôkazných informácií

<i>Položky súvahy</i>	<i>Položky výkazu zisku a strát</i>
<ul style="list-style-type: none">• Boli všetky aktíva a pasíva zaúčtované?• Existujú reálne aktíva a pasíva, ktoré sú vykázané v účtovníctve?• Sú aktíva vo vlastníctve spoločností a patria pasíva skutočne spoločnostiam?• Došlo k čiastkam, ktoré boli priradené aktívam a pasívam v súlade s účtovnými princípmi?• Boli aktíva, záväzky, kapitál a rezervné fondy správne vykázané?	<ul style="list-style-type: none">• Boli všetky výnosy a náklady zaúčtované?• Uskutočnili sa výnosy a náklady, ktoré boli zaúčtované?• Boli výnosy a náklady zistené v súlade so stanovenými účtovnými princípmi?

¹³ LANDA, M.2006.Účetnictví podniku. Praha: Eurolex Bohemia, 2009.s. 70. ISBN 80-868-6111-2

Audítor môže získať väčšiu istotu, keď informácie, ktoré sú získané z rôznych zdrojov alebo rôzneho charakteru sú konzistentné. Za týchto okolností môže získať väčšiu istotu ako pri spoliehaní sa na jednotlivé zdroje informácií. Finančné účtovníctvo poskytuje informácie používateľom najmä z externého prostredia a informuje najmä o informáciách, ktoré pochádzajú z minulosti. Finančné účtovníctvo je regulované predovšetkým všeobecnými uznávanými zásadami, zákonmi, opatreniami a metodickými pokynmi. Tento prvok účtovného informačného systému poskytuje kompletný obraz o finančnej pozícii spoločnosti a poskytuje výkazy, ktoré sú povinné, pravidelné a výkazy, ktoré sa tvoria v stanovenom čase v ročných, polročných a štvrt'ročných intervaloch. Tieto výkazy sú dôveryhodné, regulované a kontrolované, to znamená že sa na tieto výkazy môžeme spoľahnúť.

Manažment je skupina subjektov, ktorá musí pripravovať a prezentovať účtovnú závierku, ako finálny dokument účtovného obdobia pre externých používateľov. Audit účtovnej závierky je často považovaný za súčasť účtovníctva, pretože spolu úzko súvisia. Ľudia si ich mýlia, najmä kvôli tomu, že ak audítor vykonáva svoju prácu musí poznať nie len účtovníctvo, ale aj iné vedné disciplíny ako sú ekonomika, daňové systémy, informačné technológie alebo aj obchodné právo. Audítor musí dokonale ovládať všetky účtovné zásady a princípy a tiež účtovnú prax. No účtovníctvo od auditu môžeme odlíšiť tým, že účtovníctvo je proces, prostredníctvom, ktorého zaznamenávame všetky transakcie a operácie, ktoré sa v danej účtovnej jednotke vyskytujú a audit je proces, pri ktorom overujeme výsledok vedenia účtovníctva, a tým je účtovná závierka. Tiež subjekty akými sú účtovníci a audítori majú inú zodpovednosť. Účtovník má vo svojej právomoci najmä vedenie účtovníctva a zostavenie účtovnej závierky a tiež súčasne určuje napríklad ako jednotlivé transakcie budú zatriedené, ocenené a zaúčtované. Môže sa naskytnúť aj skutočnosť, že vedenie účtovníctva majú na zodpovednosť viaceré osoby, pri ktorom je nevyhnutné aby boli určené všetky právomoci a zodpovednosť za jednotlivé oblasti. V takomto prípade je potom dôležitá funkcia

tzv. hlavného účtovníka, ktorý má na zodpovednosť zostaviť účtovnú závierku, ktorá je predmetom auditu. Následne audítor overí účtovnú závierku a preverí, či informácie, ktoré sa nachádzajú v danej účtovnej závierke podávajú verný a pravdivý obraz, či už o majetku, zdrojoch majetku, nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia. Mnohí ľudia si tiež mylne myslia, že audítor je zodpovedný za účtovnú závierku, no je zodpovedný najmä za výrok a správu audítora. Tiež audítor nemá vo svojej kompetencii nariaďovať účtovnej jednotke zmeny a opravy údajov v účtovníctve. Je potrebné si tiež uvedomiť skutočnosť, že názor audítora neznamená, že účtovníctvo je úplne správne, pretože audítor nie je schopný overiť všetky transakcie a skutočnosti, ktoré sa udiali v účtovnej jednotke. Dôležitú úlohu v dôveryhodnosti účtovnej závierky zohráva štatutárny orgány daných účtovných jednotiek, pretože práve oni sú zodpovední za správnosť účtovnej závierky smerom k tretím stranám. Rozdiely medzi týmito disciplínami môžeme vidieť napríklad v zodpovednosti, kedy za účtovníctvo je zodpovedný účtovník, prípadne štatutárny orgán a za audit je zodpovedný audítor. Ďalej účtovník má v náplni práce najmä analýzu položiek a transakcií v účtovnej jednotke a audítor overuje zostavenú účtovnú závierku. Na konci účtovného obdobia účtovník sumarizuje všetky zaúčtované dáta a audítor vydá audítorskú správu s výrokom. Následne účtovník zostaví účtovnú závierku a audítor doručí audítorskú správu účtovnej jednotke. A na koniec celého procesu overenú účtovnú závierku a správu audítora dajú vlastníkom a následne zverejnia podľa právneho predpisu.¹⁴

3.3.1 Úloha správy audítora s cieľom zvýšiť dôveryhodnosť v účtovnú závierku

Správa audítora predstavuje záverečnú časť procesu auditu, ktorého dôležitou súčasťou je názor nezávislého audítora. Správa audítora je tiež písomné

¹⁴ MULLEROVÁ, L.-ŠINDELÁŘ, M. 2016. Účetnictví, dane a audit v obchodních korporacích. Praha: Grada, 2016. s. 13. ISBN 978-80-247-5806-0

vyjadrenie, v ktorom je uvedené čo bolo auditované, aká je zodpovednosť audítora, zodpovednosť manažmentu a na záver obsahuje názor na účtovnú závierku. Správa audítora je dokument, ktorý utvrdzuje konečného používateľa o správnosti a vierohodnosti účtovnej závierky, ktorá je overená audítorom. Názor audítora sa môže v mnohých prípadoch líšiť, pretože audítor môže dospieť k rôznym zisteniam počas zákazky. Medzinárodné audítorské štandardy ISA stanovujú formu, obsah a rozsah správy audítora. Úvodom správy audítora je dôležité zdôrazniť komu je správa audítora adresovaná. Zväčša sú to vlastníci účtovnej jednotky. V správe sa nachádzajú dva dôležité odseky, ktoré vyjadrujú zodpovednosť vedenia účtovnej jednotky za účtovnú závierku a zodpovednosť audítora za vydanie správy audítora. Je nevyhnutné, aby audítor v správe potvrdil skutočnosť, že dodržal všetky etické požiadavky a medzinárodné audítorské štandardy. Toto tvrdenie správu audítora odlišuje od iných správ, keďže sa tam nachádza vyhlásenie audítora, že dodržal zásadu nezávislosti. Veľmi dôležitá časť je aj vyhlásenie vedenia účtovnej jednotky, ktorý je zodpovedný za jej zostavenie a potvrdí v danej správe, že účtovná závierka poskytuje verný a pravdivý obraz. Než dospeje audítor k záveru a vydá správu audítora, tak tomu predchádza mnoho činností. Audítor pred začatím zákazky skúma danú účtovnú jednotku, jej prostredie a identifikuje riziká, ktoré sú spojené s chybami, ktoré sa môžu vyskytnúť alebo riziká spojené s možnými podvodmi. Audítor si musí stanoviť významnosť, musí vykonať analytické a substantívne testovanie, musí získať dostatok dôkazov, vykonať inventúru a mnohé ďalšie. Tiež je povinný preveriť následné udalosti, ktoré môžu výrazne ovplyvniť účtovnú závierku a získať vyjadrenia manažmentu a vedenia účtovnej jednotky. Všetky tieto činnosti, musia predchádzať vydaniu správy audítora. V správe audítora tiež potvrdzuje svoju nezávislosť, napríklad nezávislosť od honoráru od klienta alebo, že neexistujú žiadne osoby s ním blízke, ktoré by pracovali vo vedení alebo sú členmi manažmentu účtovnej jednotky. Veľmi dôležitá časť správy audítora, je potvrdenie audítora, že počas auditu nezistil významné nesprávnosti v účtovnej závierke. Audítor počas auditu musí získať uistenie, ktoré je primerané. Prečo primerané? Nie je možné, aby si audítor bol absolútne istý, tým že účtovná závierka neobsahuje žiadne chyby. Primerané uistenie je také uistenie, pri ktorom si používateľ účtovnej závierky môže byť istý,

že audítor zohľadnil všetky možné riziká. Je potrebné aby všetky riziká, s ktorými sa audítor stretne počas auditu eliminoval prostredníctvom svojich postupov, aby sa používateľ mohol spoľahnúť na jeho konečné stanovisko. Audítor využíva správu audítora, na to aby uviedol napríklad, či účtovná závierka a tiež výročná správa vyhovujú zákonným a právnym predpisom. Audítor musí tiež podať vysvetlenia na položky v účtovnej závierke, uvádzajú prípadné nepriaznivé zmeny, ktoré nastali v účtovnej jednotke. Prostredníctvom správy by sme mali byť informovaní na možné nebezpečenstvo rôzneho charakteru, ako napríklad ekonomický, právny, podnikateľský a iný charakter. Výrok audítora je najvýznamnejšia časť celej správy audítora. Audítor udiela v správe rôzne výroky ako výrok bez výhrad, s výhradou, záporný alebo odmietnutie. Výrok bez výhrad nastáva v situáciach, pri ktorých audítor zhodnotí, že účtovná závierka je v súlade s právnymi predpismi alebo medzinárodnými účtovnými štandardami a podáva verný a pravdivý obraz skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva. Výrok s výhradou znamená, že mohla nastať skutočnosť, kedy existujú prípadné pochybnosti o správnosti alebo primeranosti použitých metód a zásad a súčasne by mohlo dôjsť k ovplyvneniu skutočností a zároveň dané žiadne iné dôvody pre odmietnutie výroku alebo stanoviť záporného výroku. Odmietnutie výroku znamená, ak audítor zhodnotí, že došlo k omedzeniu rozsahu činnosti audítora a následne nie je schopný vydať názor na účtovnú závierku a zároveň nie je schopný získať informácie, ktoré sú pre neho nezbytné pri overovaní účtovnej závierky. A napokon ak audítor dôjde k záveru, že účtovné metódy a údaje použité pri zostavovaní účtovnej závierky nie sú v súlade s právnymi predpismi vydá záporný výrok. Význam správy audítora, spočíva najmä v tom, že je schopná dať majiteľom firmy, ale aj verejnosti väčšiu istotu v tom, že napríklad manažment účtovnej jednotky neskresľuje informácie v účtovnej závierke. Význam správy audítora vidíme aj v skutočnosti, že taktika a činnosť celej účtovnej jednotky, ktorá je založená aj na výsledkoch minulej činnosti vychádza z reálnych predpokladov, a nie z nesprávnych údajov. Auditor je povinný zhodnotiť hospodársku situáciu účtovnej jednotky, pričom využíva stanovené postupy. Za svoj výrok nesie plnú zodpovednosť. Audítora môžeme považovať aj za poradcu firmy, ktorý je schopný odhaliť prípadné závažné chyby v účtovníctve. V správe audítora vidíme veľký význam, pretože je to potvrdenie o tom, že audítor

vykonal overenie účtovnej závierky a potvrdzuje, že je v súlade s verným a pravdivým obrazom.

3.4 Požiadavka dôveryhodnosti účtovných informácií

V procese zvyšovania dôveryhodnosti finančného riadenia účtovnej jednotky sú zúčastnené viaceré osoby. Medzi tieto osoby patria:

- zostavovatelia účtovnej závierky,
- používatelia informácií,
- overovatelia účtovnej závierky.

Subjekty by mali mať stanovený rovnaký cieľ, a to dodržiavať najmä etický postoj k tvorbe účtovnej závierky, ich prezentácii a tiež k využívaniu účtovných informácií. Veľmi dôležitý je na konci celého procesu audítora, ktorý má za úlohu overiť objektivitu všetkých informácií, ktoré sú poskytované používateľom účtovnej závierky, ktorí uspokojujú svoje informačné potreby. Jeho úloha je nezastupiteľná. Osoby, ktoré využívajú informácie z účtovných závierok by sa mali pri analýzach a hodnoteniach skutočností zamerať na zásady, ktoré vedú k tomu, že dáta a skutočnosti si redukujú a zamerajú sa najmä na dáta a skutočnosti, ktoré sú podstatné pre ich použitie. Každú redukciu a zjednodušenie dát, by mali vykonávať s konkrétnym zámerom aby ich interpretácia bola čo najefektívnejšia. Ako sme už spomínali pre účtovnú závierku, ktorá predstavuje zdroj informácií je najdôležitejšia zásada verného a pravdivého zobrazenia. Túto zásadu sú povinní dodržiavať nie len zostavovatelia tejto závierky, ale aj audítori, ktorí vyjadrujú názor, či účtovná závierka a poznámky sú zostavené v súlade s platným rámcom finančného vykazovania. A v neposlednom rade sú to používatelia účtovných informácií, ktorí ich následne interpretujú a na základe ich determinácie prijímajú rozhodnutia. Audítora je subjekt, ktorý vyjadruje názor na účtovnú závierku, ktorá podáva verný a pravdivý obraz, čo znamená že účtovná závierka je v poriadku. Audítora pri svojej práci využíva postupy a je zodpovedný za svoje vyjadrenie za akýchkoľvek okolností aj v prípade aj by názor audítora nebol správny a súčasne

tým spôsobí niekomu škodu. Audit vznikol na základe požiadaviek vlastníkov alebo akcionárov, ktorí chceli mať istotu, či to čo im manažment predkladá, je správne. Zvýšiť dôveryhodnosť informácií patrí medzi hlavnú úlohu auditu. V dnešnej dobe audítor vystupuje aj ako poradca firmy, keďže môže odhaliť aj závažné chyby v účtovnej závierke. Medzi praktickú výhodu auditu môžeme zaradiť napríklad jednoduchšiu dostupnosť k úverom. Overená účtovná jednotka predstavuje spoľahlivý zdroj informácií pre rozhodovanie všetkých užívateľov účtovných informácií. Nejedná sa len o stávajúcich alebo potencionálnych investorov, ale aj o banky, obchodných partnerov alebo štátnych orgánov. Z toho môžeme usúdiť, že všeobecný cieľ auditu je zabezpečiť vierohodnosť účtovných informácií tých spoločností, ktoré sú povinné zverejniť účtovnú závierku a výročnú správu. Aby bola účtovná závierka, čo naj dôveryhodnejšia audítor by mal dodržiavať zásady, ktoré vedú ku kvalitnej a odbornej práci. Pre zvyšovanie kvality auditu by mali audítori najmä rešpektovať etické štandardy, medzi ktoré patrí nezávislosť, dôveryhodnosť alebo vnútorná kontúloha auditu. Ďalej by mali dodržiavať technické štandardy medzi ktoré zaraďujeme dôsledné využívanie medzinárodných audítorských štandardov. Je vhodné, aby v krajine kde sa vykonáva audit účtovných jednotiek mali vytvorené zriadenie verejného dohľadu nad kvalitou auditu. Nie je zanedbateľný vstup odbornej verejnosti do kompletného procesu posudzovania kvality audítorskej profesie a súčasne, aby audítori mali možnosť uistiť verejnosť o kvalite služieb, ktoré audítori poskytujú. Tiež je potrebné aby tieto subjekty vnímali audit ako veľmi dôležitý prvok ochrany najmä vlastníckych práv a napokon sa snažiť aby neobmedzovali rozsah povinne auditovaných subjektov. Existujú aj rôzne problémy a riziká využívania ekonomických informácií vo finančnom riadení. Nejedná sa o dostupnosť informácií, ale ide najmä o dôveryhodnosť informácií a o schopnosť ich selektovať a využiť správne. Medzi ďalší problém môžeme tiež zaradiť to, že v dnešnej dobe rastie objem informácií, dát a údajov. Pre mnohých používateľov a tiež pre zostavovateľov účtovnej závierky je ťažké triediť tieto informácie a zadať si dôležitosť daných informácií a s tým súvisí tiež rast zavádzajúcich, chybných a tiež nekorektných informácií. Ďalej sa zvyšujú nároky na kvalitatívne znaky ako napríklad korektnosť, relevantnosť, včasnosť a porovnateľnosť. Čo sa týka

manažmentu ako súčasť účtovnej jednotky, ktorý je na strane zostavovateľa účtovnej závierky by mal najmä používať a prezentovať spoľahlivé a overené informácie. Nastaviť si a prijať pravidlá, ktoré zaručia, že všetky transakcie, ktoré sa uskutočnia v účtovnej jednotke budú presne, správne a čestne zaznamenané, pretože sa následne predkladajú predstavenstvu a audítorom. Ďalej by manažment mohol prijať také kroky aby vytvoril nezávislý systém auditu a tým pádom lepšie objasniť tie transakcie, ktoré budú pod kontrolou.

3.4.1 Význam kontroly kvality systému riadenia audítorských spoločností

Medzinárodný audítorský štandard na kontrolu kvality sa zaoberá najmä zodpovednosťou audítorských spoločností za riadenie kvality auditov a previerok účtovných závierok a zákaziek na uisťovacie a súvisiace služby. Tento štandard musíme chápať aj v súvislosti s etickými požiadavkami. Každá audítorská spoločnosť alebo audítor ako fyzická osoba si musia vytvoriť a následne dodržiavať kvalitný systém riadenia svojich činností, ktorý poskytuje istotu pre verejnosť, že samotná spoločnosť ale aj všetci zamestnanci dodržia všetky štandardy a tiež všetky požiadavky právnych predpisov, a že správy, ktoré vydávajú sú primerané všetkým okolnostiam. Je nevyhnutné, mať v audítorskej spoločnosti nastavený taký proces, ktorého cieľom je získať vyhodnotenia všetkých významných posudkov a tiež zhodnotiť výsledok auditu každej zákazky, a to správy audítora. Takýto proces nazývame kontrola kvality zákazky. Kto vôbec vykonáva kontrolu kvality? Audítorská spoločnosť by mala mať subjekt, ktorý vykonáva túto kontrolu. Môže to byť audítor, ktorý sa nezúčastnil zákazky, môže to byť kvalifikovaná externá osoba, ktorá má dostatočné znalosti a skúsenosti aby vykonala danú kontrolu kvality zákazky. Tieto osoby následne objektívne vyhodnotia významné rozhodnutia celého tímu, ktorý vykonáva zákazku a tiež záver, ku ktorému dospel daný tím. Medzi tím patria partner, zamestnanci a všetky osoby, ktoré vykonávali postupy na zákazke. Osoby, ktoré vykonávajú kontrolu kvality auditu objektívne a mali by mať dostatok skúseností a právomocí. Je dôležité aby si tiež každá audítorská

spoločnosť stanovila postupy s cieľom vytvoriť taký systém riadenia, pri ktorom medzi základný aspekt pri vykonávaní každej zákazky bude kvalita. Preto je nevyhnutné aby audítorské spoločnosti mali určenú riadiacu osobu alebo rovno výkonný orgán, ktorý by niesol úplnú zodpovednosť za tento riadiaci systém.

Ďalej by audítorská spoločnosť mala mať nastavené také postupy a zásady, ktoré by viedli k tomu, že všetci zamestnanci, a aj samotná spoločnosť budú dodržiavať všetky etické požiadavky. Medzi najvýznamnejšiu etickú požiadavku patrí nezávislosť. Je nevyhnutné, aby každý zamestnanec audítorskej spoločnosti dodržiaval požiadavku nezávislosti. Audítorská spoločnosť by mala pravidelne informovať svojich zamestnancov o všetkých zásadách, ktoré súvisia s nezávislosťou, bezúhonnosťou, dôveryhodnosťou informácií a profesionálneho správania sa a informovať ich o skutočnosti, že sa od nich očakáva, že pri svojom výkone budú tieto etické požiadavky dodržiavať. Audítorské spoločnosti by mali pre svojich zamestnancov organizovať pravidelné školenia a stretnutia a neustále ich informovať o účtovných jednotkách, na ktoré sa vzťahuje požiadavka nezávislosti. Nemali by tiež zabudnúť na aktualizáciu zoznamov účtovných jednotiek, ktorých sa požiadavka nezávislosti týka. Nepretržite by mali kontrolovať dodržiavanie všetkých etických požiadaviek. Navrhujeme audítorskej spoločnosti požadovať od všetkých členov tímu, ktorí pracujú na zákazke, aby informovali prostredníctvom písomného oznámenia, že poznajú všetky zásady a postupy, nevlastnia žiadne podiely alebo nepovolené investície, alebo že neudržujú také vzťahy, ktoré by viedli k porušeniu tejto zásady. Každá audítorská spoločnosť by mala mať vytvorené oddelenie alebo by mala určiť konkrétnu osobu, ktorá by vyhodnocovala vzťahy, ktoré by danú nezávislosť mohli ohroziť. Ak by sa takáto skutočnosť vyskytla mala by si audítorská spoločnosť určiť a vykonať také kroky, ktoré by viedli k odstráneniu takejto skutočnosti. Partner zákazky by mal poskytnúť spoločnosti všetky relevantné informácie o zákazke, oznámiť rozsah služieb, ktoré sú poskytované a v prípade, ak by nastalo porušenie tejto požiadavky odstúpiť od zákazky. Všetci zamestnanci audítorskej spoločnosti by mali ihneď oznámiť určitému oddeleniu alebo osobe, ktorá požiadavku nezávislosti kontroluje oznámiť a následne toto oznámenie posúdiť. Ak by došlo k prípadným podozreniam porušenia požiadavky nezávislosti, potom by audítorská spoločnosť mala mať

určené postupy na vyriešenie takejto skutočnosti. Navrhujeme audítorským spoločnostiam aby minimálne raz za rok obdržali od svojich zamestnancov písomné potvrdenie, že zachovávajú nezávislosť.

Pri prijatí zákazky a jej pokračovania by mala audítorská spoločnosť zvážiť svoje zásady a postupy, či je spôsobilá vykonať zákazku, a či je schopná splniť všetky relevantné etické požiadavky a získať všetky dostatočné informácie o tomto klientovi. Pred prijatím zákazky by si mala audítorská spoločnosť zaobstarat' všetky predchádzajúce a dostupné účtovné závierky a výročné správy. Mala by tiež získať informácie o potencionálnom klientovi od tretích strán. Otázky o novom klientovi môže audítorská spoločnosť získať od bánk, právnych poradcov alebo od rôznych finančných poradcov. Pred prijatím zákazky je nevyhnutné, aby sa nastávajúci audítor stretol s predchádzajúcim audítorom a prediskutovali prípadné nezhody, napríklad mohli nastať nedostatky vo vedení účtovnej jednotky, ktoré mohlo porušiť požiadavku bezúhonnosti alebo nastali prípadné nezhody s vedením. Nastávajúci audítor by sa mal spýtať na dôvod prečo zákazku už ďalej vykonávať nebude. Pred prijatím zákazky je tiež potrebné, aby audítor zvážil všetky skutočnosti, ktoré by mohli viesť k tomu, že by bolo potrebné zvýšiť pozornosť a žeby táto zákazka predstavovala vysoké riziko. Audítorská spoločnosť pred prijatím zákazky by mala určiť osobu, ktorá by zhodila všetky informácie o danom možnom klientovi a čakať na záver, ku ktorému dôjde. Mala by tiež zvážiť aké typy zákaziek je schopná na základe svojich možností vykonávať. Audítorská spoločnosť pri rozhodovaní sa o prijatí zákazky, by mala zvážiť, či môže nastať potencionálny konflikt, ak áno tak audítorskej spoločnosti navrhujeme neprijat' zákazku. Ak by ale problémy nastali a audítorská spoločnosť, i tak prijala zákazku, potom by mala zdokumentovať, ako dané problémy bude v budúcnosti riešiť. Audítorská spoločnosť je tiež povinná poskytnúť istotu, že má dostatočný počet pracovníkov, ktorí sú skúsení, vzdelaní a majú dostatočné znalosti. Je dobré si na začiatku výkonu zákazky určiť partnera, ktorý je spôsobilý vydať správu audítora, určiť si tím ľudí, ktorí budú pracovať na zákazke a určiť si právomoci všetkých členov. Je nevyhnutné si určiť istotu o tom, že dané zákazky budú vykonávané v súlade so všetkými požiadavkami právnych predpisov a je dôležité si tiež zvoliť vhodné postupy na to, aby audit bol vykonaný správne. Je potrebné si určiť všetky

skutočnosti, ktoré vedú k tomu, že výkon zákaziek bude kvalitný, určiť si zodpovednosť na výkon auditu a tiež zodpovednosť pri kontrole zákazky. Audítorská spoločnosť by mala nastaviť systém, tak aby pri výkone zákazky skúsení audítori kontrolovali prácu tých, ktorí sú menej skúsení. Pred zákazkou, ale aj počas je potrebné aby všetci členovia tímu spolupracovali a konzultovali všetky skutočnosti, ktoré by mohli viesť k tomu, že by mohlo dôjsť k sporným situáciám a tak znížiť dôveru v účtovnú závierku. Každý tím počas svojej práce dospieva k významným úsudkom a tiež k záverom, ktoré je nevyhnutné kontrolovať. Preto sa žiada, aby si spoločnosť vytvorila také postupy, ktoré by mohli riadne kontrolovať prácu audítorov počas zákaziek. Je nevyhnutné aby sa vykonávala previerka auditu účtovných závierok účtovných jednotiek, nie len tých, ktoré sú kótované, ale aj tých, ktoré nie sú. Je vhodné si stanoviť návody, prostredníctvom ktorých by sa hodnotili audity. Každá kontrola kvality danej zákazky by mala obsahovať diskusiu o všetkých významných skutočnostiach s partnermi, ktorí sú zodpovední za zákazku. Ďalej by mala obsahovať kontrolu účtovnej závierky, určitej dokumentácie, najmä tej, ktorá sa týka významných úsudkov a záverov. A napokon by mala obsahovať vyhodnotenie záverov, ku ktorým sme prišli pri formulovaní správy audítora a tiež danú správu zhodnotiť. Audítorské spoločnosti by mali tiež zvážiť možnosť využiť proces nazývaný monitorovanie. Monitorovanie môžeme chápať ako činnosť, ktorá predstavuje priebežnú kontrolu. Navrhujeme pre každú audítorskú spoločnosť priebežnú kontrolu vykonávať. Na začiatku by si mali určiť obsah a najmä rozsah priebežnej kontroly. Pred začatím monitorovania by si mala audítorská spoločnosť zadefinovať cieľ, pripraviť plán procesu a zoznam činností, ktoré bude vykonávať počas priebežnej kontroly. Mala by si tiež pripraviť pomôcku, ktorá im pomôže si určiť rozsah práce a tiež kritéria pre výber zákazky. Je to proces, pri ktorom sú audítorské spoločnosti schopné hodnotiť systém riadenia kvality. Je nevyhnutné aby tento proces bol zverený partnerovi, ktorý má dostatočné skúsenosti a právomoci. Ak má tento proces audítorská spoločnosť zahrnutý vo svojej činnosti, potom by nemala zabudnúť aj na vyhodnocovanie nedostatkov, ktoré prípadne zistila pri kontrole kvality danej zákazky z tohto procesu. Ak by nastala situácia, kedy by boli zistené nedostatky, tak odporúčame audítorskej spoločnosti vyhotoviť odporúčenia, ktoré by mohli

viesť k nápravám daných nedostatkov a omylov. Takéto odporúčania by mali obsahovať konkrétne prijatie nápravných riešení. Ďalej by mala spoločnosť informovať osoby, ktoré zodpovedajú v danej spoločnosti za rozvoj a školenia, mali by zmeniť postupy pre riadenie kvality a mali by uskutočniť disciplinárne konanie s tými, ktorí nedodrжали dané zásady. Audítorskej spoločnosti tiež navrhujeme si vytvoriť prípadné postihy a možné dôsledky, kedy by zistila že správa audítora nie je primeraná, a že v rámci zákazky neboli vykonané postupy, ktoré by vykonané mali byť. Je vhodné aby výsledky monitoringu boli aspoň raz za rok predkladané partnerom. Toto oznámenie by umožnilo osobám, ktoré pracujú na zákazke vyhnúť sa prípadných ďalším zlyháním. Tieto informácie, ktoré sú predkladané ako výsledky monitorovania by mali obsahovať opis všetkých postupov, ktoré boli počas monitoringu vykonané, ďalej by mali byť informovaní o záveroch, ktoré sú výsledkom daného monitorovania a mal by obsahovať aj opis nedostatkov, ktorým by sa v budúcnosti mohli vyhnúť a tým zvýšiť dôveru v ich prácu.

Audítori sú subjekty, ktoré nie sú neomylné a pri svojej práci sa častokrát dopúšťajú mnoho chýb. Tieto chyby sa objavujú najmä pri oceňovaní reálnou hodnotou, vykazovaní výnosov, zásob alebo pri testovaní interných kontrol v účtovnej jednotke, ktorá podlieha auditu. Často sa stáva, že audítor pochybí napríklad keď úplne nepreverí alebo nezíska dostatok podpornej dokumentácie alebo, že nesprávne identifikuje významnú chybu v účtovných postupoch. Neznamená to však, že automaticky účtovná závierka bude nesprávna, ale znamená to, že audítor nepoužil správne postupy a štandardy, ktoré pri svojom výkone musí aplikovať. Podľa nášho názoru najčastejšiu chybu, ktorej sa audítori dopúšťajú, je to, že nie sú dostatočne profesionálne skeptický. Audítor musí pri svojej práci použiť dávku konzervatívnosti a nemôže bez precízneho overenia akceptovať všetky vysvetlenia, ktoré im zamestnanci účtovných jednotiek dajú. Spomenuli sme najčastejšie chyby akými sú oceňovanie reálnou hodnotou, testovanie interných kontrol alebo vykazovanie výnosov. Pri oceňovaní reálnou hodnotou audítor nedostatočne preverí prenos dát a predpokladov, ktoré používa účtovná jednotka pri výpočte ocenenia, ignoruje nekonzistentné informácie, i keď mu boli poskytnuté a tiež nepostačujúco preverí vhodnosť ocenenia metódy ocenenia. Pri testovaní interných kontrol audítor nedostatočne preverí kontrolné mechanizmy

informačných systémov, s ktorými účtovná jednotka pracuje. Audítor častokrát nepreverí aplikácie a často sa spolieha na manuálnu kontrolu účtovnej jednotky alebo pri testovaní nezohľadní riziká. Pri vykazovaní výnosov audítor nepreverí a nezohľadní riziká, ktoré môžu nastať v rámci podvodu a najčastejšie audítor nepreverí vykázanie výnosov do správneho obdobia. Audítor sa nedopúšťa chýb len pri vykonávaní týchto činností, ale aj veľa audítorov pochybí vo výkone svojich procesoch. Množstvo audítorských spoločností nevyužíva dostatočnú internú kontrolu kvality jednotlivých auditov. Kontrolu kvality na Slovensku vykonáva Úrad pre dohľad nad výkonom auditu. Z jeho správy za rok 2013 vyplýva, že Úrad vykonal previerku u 97 audítorov, pri ktorom uložil celkom 151 odporúčaní. Audítorské spoločnosti sú hodnotené z dodržiavania povinností, ktoré vyplývajú zo zákona o audítoroch a z dodržiavania všetkých noriem. Tiež sú hodnotené ich postupy, ktoré používa pri svojom výkone a dokumentácia. Úrad po vykonaní týchto hodnotení zistil vážne nedostatky najmä v postupoch audítorských spoločností.¹⁵ Všetky tieto skutočnosti, by mala audítorská spoločnosť zvážiť a zaradiť do svojej činnosti, aby sa verejnosť mohla spoľahnúť na to, že svoju prácu vykonáva v súlade s právnymi predpismi a implementuje všetky správne postupy.

3.4.2 Zásada dôvernosti informácií

Audítor musí pri svojej práci dodržiavať najmä dôvernosť všetkých informácií, ktoré nadobudol, v dôsledku profesionálnych alebo obchodných vzťahov, a preto by nemal takéto informácie v žiadnom prípade sprístupňovať tretím osobám bez oprávnenia. Informácie môže sprístupniť len v prípadoch, kedy im to zákon alebo profesionálna povinnosť dovoľuje. V niektorých prípadoch nie je jednoduché sa rozhodnúť, či informácie môže audítor zverejniť alebo nie. Jedná sa napríklad o prípad kedy audítor má podozrenie, žeby mohlo ísť o podvod alebo trestný čin, v takomto prípade by sme navrhovali aby audítor zvážil prípadnú komunikáciu s právnym zástupcom. v danej účtovnej jednotke. Musí si uvedomiť

¹⁵ <http://www.cfo.sk/articles/audit-auditorov-su-financni-auditori-neomylni#.Wtpf7NRuZPZ>

najmä to, že nemôže porušiť základný princíp, a tým je princíp dôvernosti. Keď sa jedná o zaváhanie, žeby mohlo ísť v niektorých prípadoch o podvod, audítor na jednej strane musí takúto náležitosť prebrať s príslušným orgánom ale len na báze anonymity a pod ochranou mlčanlivosti, pretože je povinný zachovávať dôvernosť informácie. Ďalej tiež audítor nemôže používať žiadne dôverné informácie, ktoré nadobudol počas svojej práce, či už vo svoj osobný prospech alebo by mohol mať prospech voči tretej osobe. Nie len v pracovnej sfére je povinný audítor dodržiavať požiadavku akou je dôvernosť informácií, ale je to aj spoločenské prostredie. V tomto prostredí môže ovplyvniť najmä svojich obchodných partnerov alebo tiež najbližších rodinných príslušníkov. Ide o mnoho prípadov, kedy by mohol porušiť tento princíp a následne ovplyvniť mnoho situácií. Napríklad by mohol oznámiť svojim rodinným príslušníkom dôverné informácie o spoločnosti, či už ich zisky alebo informácie o výrobe a následne by mohla daná osoba využiť takéto informácie vo svoj prospech. Audítor by nemal poskytovať informácie, ktoré mu poskytol potencionálny klient, zamestnávateľ a tie, ktoré mu boli poskytnuté v účtovnej jednotke, v ktorej audit vykonáva. Keďže audítor pracuje väčšinou v tíme ľudí, ktorí navzájom spolupracujú, je potrebné aby všetci členovia tohto tímu, vedeli a boli oboznámení, tým že je potrebné aby dodržiavali tiež túto zásadu. A tiež je povinné aby všetci ľudia, s ktorými audítor spolupracuje pri svojej činnosti, teda osoby pod kontrolou audítora boli oboznámení tým, že audítor je povinný rešpektovať danú zásadu. Dôvera v informácie nepretrváva nie len počas auditu ale aj po skončení celého procesu medzi audítorom a klientom. Je na audítorovi ako využije svoje informácie, ktoré získal počas svojej práce. Samozrejme tieto všetky dôverné informácie môže využívať pri svojej ďalšej práci ale nesmie ich nikde sprístupniť a verejne použiť.¹⁶ Existuje niekoľko možností kedy môže audítor sprístupniť dané informácie. V prvom prípade ide o sprístupnenie informácií, kedy to audítorovi dovoľuje zákon alebo sprístupniť informácie môže po dohode s danou účtovnou jednotkou, v ktorej vykonáva audit. V rámci obmedzenia v podobe zákona má možnosť audítor sprístupniť informácie,

¹⁶ Príručka s Etickým kódexom

ktoré sú potrebné na vyhotovenie určitého dokladu alebo iných dôkazov napríklad v súdnom konaní alebo má možnosť sprístupniť informácie, kedy má podozrenie, že bol porušený zákon a musí uverejniť dané informácie príslušným orgánom verejnej moci. Ak chce audítor poskytnúť informácie ďalej o účtovnej jednotke musí pri tom dodržať požiadavky, ktoré vyplývajú z organizácie, ktorá má v kompetencii kontrolovať kvalitu auditu, ďalej musí napríklad poskytnúť odpoveď na otázky zo strany regulačného orgánu. Napríklad dôveryhodné informácie môže poskytnúť v prípade aby si zabezpečil svoju ochranu odborných záujmov pri právnom procese alebo aby zabezpečil súlad s technickými normami a etickými požiadavkami. Ak sa audítor rozhoduje, či môže sprístupniť dané informácie a neporušiť tým požiadavku dôvery v informácie musí zohľadňovať viaceré faktory. Napríklad môže nastať prípad, kedy audítora klient alebo zamestnávateľ poskytne súhlas, na to aby sprístupnil dané informácie, musí si uvedomiť najprv to, či zverejnenie daných informácií nepoškodí záujmy strán, ktoré sú zúčastnené v danom vzťahu, vrátane tretích osôb. Ak sa rozhodne sprístupniť informácie musí tiež audítor zvážiť, či všetky informácie sú v dostatočnom rozsahu a sú známe, lebo môže nastať situácia kedy informácie sprístupní ale napokon zistí, že tieto informácie sú neúplné alebo nijako nepodložené a v tomto prípade si musí zvážiť, či nepoužiť odborný úsudok. Tiež je potrebné aby si audítor ujasnil komu sú dané informácie zverejnené, aký typ oznámenia využije. Je nevyhnutné najmä to aby audítor využil správne svoj úsudok, najmä pri rozhodovaní sa kto bude konečný príjemca danej informácie. Konflikt záujmov môže vzniknúť pri rôznych situáciách ako napríklad, keď audítor poskytuje služby dodávateľovi aj odberateľovi rovnakej transakcie alebo pripravuje ocenenie aktív pre dve strany, ktoré sú si navzájom protivníkmi alebo zastupuje dve účtovné jednotky, ktoré majú medzi sebou súdny spor a podobne. Ak takéto skutočnosti nastanú a audítor nechce porušiť podmienku dôvernosti informácií musí implementovať mechanizmy na to aby zabránil možnému neoprávnenému sprístupneniu dôverných informácií. Môže využiť dva nezávislé tímy, využiť rôzne špecializované funkcie v rámci firmy, ktoré by mohli pôsobiť ako prekážka a následne zabrániť tomu aby nastal prenos dôverných informácií. Ďalej môže audítor využiť pravidelné previerky skúsenejším pracovníkom, ktorý nepodlieha danej zákazke alebo na zákazkách účtovnej

jednotky. Ďalej by mal audítor vytvoriť zásady a postupy na obmedzenie prístupu k záznamom danej účtovnej závierky, využívať zmluvy o mlčanlivosti, ktoré by mal podpísať každý zamestnanec účtovnej jednotky, ale aj partneri . Tiež by bolo vhodné zaviesť oddelenie dôverných informácií. A napokon je tiež dôležité aby audítor vykonával previerky všetkých prác a s cieľom zhodnotiť, či všetky úsudky a závery boli vhodne použité a to takým subjektom, ktorého sa prípadný konflikt netýka. Týmito všetkými opatreniami môže audítor dvihnúť dôveryhodnosť informácií danej účtovnej závierky a môže zvýšiť aj dôveru, ktorú by mala mať každá účtovná jednotka k danému audítorovi. Všetky tieto náležitosti môžu ovplyvniť vydanie správy a zvýšiť dôveru v účtovnú závierku, pretože ak je dôveryhodný audítor a jeho práca, tak potom výsledok jeho činnosti je tak isto dôveryhodná a teda sa môžeme viac spoľahnúť na účtovnú závierku. Povest' audítora ako subjektu, ktorý nedodržiava princíp dôveryhodnosti by mohla byť znížená a následne účtovné jednotky alebo používatelia účtovnej závierky by nemali dôveru k danej účtovnej závierke.

3.4.3 Posúdenie rizika s cieľom eliminovať významné nesprávnosti

Audítor je pri svojej práci povinný zistiť, či daná účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti. Keďže o nich informuje používateľov účtovných informácií, môže ich prezentovaním prispieť k zvýšeniu ich kvality a významnosti. Tieto nesprávnosti môžu byť spojené, či už s podvodom alebo chybou. Nie vždy je ľahké odhaliť nesprávnosť, ktorá sa uskutočnila na základe podvodu, pretože odhaliť dokonale naplánovaný a úmyselný podvod je určite ťažšie ako odhaliť nesprávnosť, ktorá sa stala na základe bežnej chyby. Záleží na schopnostiach daného audítora odhaliť podvod alebo významnú nesprávnosť v účtovnej závierke.

Schéma č.5: Práca s rizikom

<i>Posúdenie rizík</i>	<i>Reakcia na riziko</i>	<i>Vykazovanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Aké udalosti by sa mohli objaviť, ktoré môžu spôsobiť riziko nesprávnosti v účtovnej závierke? 	<ul style="list-style-type: none"> • Objavili sa udalosti, ktoré mali za následok významné nesprávnosti v účtovnej závierke? 	<ul style="list-style-type: none"> • Aké audítorské stanovisko, ktoré je založené na získaných dôkazoch je pre účtovnú závierku primerané?

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pri získavaní audítorských dôkazov audítor využíva najmä profesionálny skepticizmus. Audítorské riziko je riziko, kedy by sa mohlo stať, že audítor vyjadří nesprávny názor na účtovnú závierku, ktorá obsahuje významné nesprávnosti. V schéme č. 5 s názvom Práca s rizikom uvádzame tri prvky, ktoré je nevyhnutné aby audítor vykonával pri posudzovaní rizík, aby sa vyhol možným významných nesprávnostiam. Audítor pri každej zákazke identifikuje a zhodnocuje všetky možné riziká, ktoré by mohli mať za následok vznik významných nesprávností v účtovnej závierke. Pri svojej práci audítor podáva otázky osobám, ktoré sú úzko spojené s tvorbou účtovnej závierky a zaujímajú ho najmä otázky o neobvyklých transakciách, ktoré sa vykonávajú pri vedení účtovníctva. Audítor počas svojej činnosti vyberá rôzne účtovné zápisy s cieľom vyhnúť sa riziku neodhalenia nesprávností v účtovnej závierke, a tým znížiť jej dôveru. Audítor tiež hodnotí a preveruje všetky skutočnosti, ktoré by pre neho znamenali vysoké riziko podvodu alebo chyby. Neustále pri svojej práci hodnotí všetky rozhodnutia riadiaceho orgánu účtovnej jednotky a hodnotí, či takéto rozhodnutia nemôžu predstavovať riziká, ktoré by mohli ovplyvniť jeho stanovisko. Aby sa audítor vyhol prípadnému riziku neodhalenia takýchto skutočností, je nevyhnutné, aby najmä pri významných transakciách zvýšil svoju pozornosť a neustále hodnotil, či náhodou dané transakcie nenaznačujú skutočnosť, žeby mohli byť uskutočnené na základe klamlivého alebo nesprávneho účtovného vykázania. Audítor musí vyhodnotiť všetky analytické

postupy, ktoré vykonáva, a to zhodnotiť, či všetky údaje v účtovnej závierke odpovedajú činnostiam účtovnej jednotky s cieľom eliminovať riziká účtovných nezrovnalostí. Audítora musí brať do úvahy aj riziko, kedy účtovná jednotka vykazuje neustále straty v účtovnej závierke, záporné peňažné toky alebo naopak vysoký nárast ziskovosti oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu alebo musí zhodnotiť aplikáciu nových účtovných požiadaviek a právnych predpisov. V rámci tejto oblasti sa audítora musí neustále vzdelávať, aby vedel posúdiť aplikáciu takýchto skutočností. Musí brať do úvahy aj to, že účtovná jednotka je pod neustálym tlakom vykazovať pozitívne výsledky finančnej situácie účtovnej jednotky. Audítora má aj dôležitú úlohu v preverovaní, či účtovná jednotka nevykazuje významné transakcie so spriaznenými osobami, ktoré by mohli viesť k mylným výsledkom v účtovnej závierke. Je nevyhnutné, aby audítora overoval aktíva, pasíva, výnosy a náklady, ktoré vychádzajú z odhadov, pretože práve tieto sú založené na subjektívnom posudzovaní zo strany účtovnej jednotky. Audítora tiež posudzuje transakcie, ktoré sú významné a neštandardné a sú zaznamenávané ku koncu účtovného obdobia. Ďalej je potrebné, aby audítora hodnotil transakcie, ktoré nesúvisia s podnikateľskou činnosťou alebo firemnou kultúrou účtovnej jednotky, overil používanie spotreštedkovateľov, ktorí nie sú z obchodného hľadiska pre účtovnú jednotku opodstatnené. Audítora má tiež možnosť prechádzať bankové účty v daňových rajoch, aby sa vyhol možnému riziku vykazovania nesprávností v účtovnej závierke. Riziko by audítora mal vidieť aj v rámci vedenia účtovnej jednotky, kedy je vo vedení jediná osoba alebo naopak účtovná jednotka má veľmi zložitú organizačnú štruktúru. Tiež audítora by mal brať na vedomie vysoké riziko pri veľkej fluktuácii vrcholového vedenia alebo rôznych právnych poradcov. Riziko podvodu alebo chyby môže nastať aj pri nedostatočnej kontrole vnútorných mechanizmov zo strany účtovnej jednotky. Riziká môžu nastať aj keď účtovná jednotka neustále mení pozíciu finančného manažera alebo nestále mení zamestnancov na oddelení interného auditu. Skutočností, ktoré audítora musí brať na vedomie je mnoho a sú veľmi podstatné pre jeho prácu a význam jeho práce, aby vedel určiť ktoré prvky počas výkonu treba eliminovať a zredukovať. Ak by sa takéto skutočnosti objavili počas jeho práce musí využiť audítorské postupy, na to aby ich eliminoval alebo znížil takéto riziká. Audítora má mnoho možností ako

eliminovať riziko neodhalenia významnej nesprávnosti. Audítor môže napríklad navštíviť účtovnú jednotku a urobiť prehliadky bez oznámenia. Napríklad má možnosť overiť existenciu zásob na miestach, kde audítor vopred neoznámil kontrolu alebo môže navrhnúť prepočet peňažných prostriedkov, aj keď pred tým nenastala dohoda s vedením účtovnej jednotky. V rámci inventúry audítor môže deň jej konania presunúť na, čo najneskorší dátum jej vykonania, aby účtovná jednotka mala problém zmanipulovať zostatky zásob v účtovníctve. Pre audítora navrhujeme významné a neštandardné transakcie, ktoré sa uskutočnili ku koncu účtovného obdobia dôkladne preveriť a overiť možnosť existencie dohody so spriaznenými osobami, a tým upraviť svoj výsledok hospodárenia. Audítor by tiež mal vykonať analytické testy vecnej správnosti s použitím nesumarizovaných údajov, kedy by napríklad porovnával tržby s nákladmi s dôrazom na konkrétne pracoviská. Znížiť riziko významnej nesprávnosti má aj prostredníctvom ústnych pohovorov s predstaviteľmi daných pracovísk, u ktorých sa vyskytlo podozrenie nesprávnosti a má možnosť získať ich stanovisko a preveriť ich snahu dané riziko eliminovať. Audítor má tiež možnosť vykonať analytické postupy s cieľom analyzovať počiatočné stavy súvahy z prechádzajúceho roka a niektoré vyhodnotiť, napríklad v rámci odhadov je to správny odhad pri tvorbe rezervy na prípadnú reklamáciu a ako danú rezervu vyriešili. Ďalej audítor má možnosť vykonať rôzne analytické postupy v informačných systémoch, ktoré zhromažďujú a vyhodnocujú dáta s cieľom zistiť prípadné anomálie v účtovníctve. A napokon audítor môže získať dôkazné informácie nielen z interného prostredia účtovnej jednotky, ale aj z prostredia mimo účtovnú jednotku, ktoré len ťažko zmanipulujú.

Uvádzame niekoľko príkladov skutočností, u ktorých je veľké riziko výskytu nesprávností.

Schéma č.6: Možné nedostatky v účtovníctve



Zdroj: Vlastné spracovanie

Existujú ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli viesť k tomu, že existuje vysoké riziko nesprávností v účtovnej závierke, a že účtovná závierka nie je v súlade s verným a pravdivým obrazom. Audítora by mal vidieť riziko aj v prípadoch, kedy účtovná jednotka odopiera audítora prístup k účtovným informáciám, k niektorým zamestnancom, zákazníkom alebo dodávateľom. Neochota upraviť nedostatky zo strany účtovnej jednotky, neochota zaistiť prístup k informáciám, neprimerane vyvíjaný tlak na audítorskú spoločnosť s cieľom urýchliť audit, neochota včas napraviť nedostatky v účtovníctve, časté zmeny v odhadoch alebo využívanie účtovných pravidiel, ktoré nie sú v súlade so zákonom o účtovníctve sú všetky možné riziká, ktoré audítora pri svojej práci berie do úvahy a snaží sa ich eliminovať prostredníctvom svojich audítorských postupov.

Pri posúdení rizika by mal audítora vykonať predbežné postupy, ktoré sa týkajú danej zákazky. Po posúdení by sa mal rozhodnúť, či danú zákazku prijme alebo nie. Ak sa rozhodne, že zákazku prijme, potom by si mal vytvoriť zoznam všetkých rizikových faktorov. Veľmi dôležitá je fáza prípravy, počas ktorej by si mal vypracovať celkovú stratégiu a plán auditu. V tejto príprave by si mal audítora určiť významnosť, mal by sa stretnúť so všetkými osobami, ktoré budú pracovať na zákazke a oboznámiť sa s celkovou stratégiou. Vhodne naplánovaným auditom sa

môže vyhnúť prípadným rizikám. Po začiatkových prípravách audítor prostredníctvom postupov posúdi riziká, identifikuje a zhodnotí riziká významných nesprávností na základe toho, že spozná prostredie účtovnej jednotky. Audítor následne po vykonaní daných postupov zdokumentuje všetky riziká podnikania a podvodu a tiež všetky závažné riziká, s ktorými sa stretol. Zdokumentuje tiež návrh ako možno eliminovať v budúcnosti výskyt takýchto rizík a poskytne účtovnej jednotke návrh ako sa možným ďalším rizikám vyhne. Veľmi dôležité je posúdenie všetkých rizík z pohľadu účtovnej závierky alebo aj z pohľadu tvrdení. Schopnosť audítora navrhnúť ako zmierniť výskyt takýchto rizík je možnosť ako zvyšovať dôveru v účtovnú závierku. Audítor je schopný vytvoriť primeranú reakciu na to, čo zhodnotil a zdá sa mu rizikové. Audítor sa po diskusii s manažmentom snaží zredukovať riziko auditu na takú úroveň, ktorá je pre neho prijateľná. Následne zdokumentuje vykonanú prácu, všetky zistenia, ktoré uskutočnil a odporučiť účtovnej jednotke ako sa vyhnúť možným rizikám. Audítor musí následne vyhodnotiť všetky získané dôkazy a určiť, či je potrebné ďalšie audítorské postupy. Ak nie, potom pripraví správu audítora a formuluje svoje stanovisko na základe toho, čo zistil počas auditu.

Záver

Audítorská profesia je práca, prostredníctvom, ktorej audítori vykonávajú overenie účtovnej závierky účtovnej jednotky. Medzi najdôležitejšiu úlohu audítorskej profesie môžeme zaradiť možnosť overiť a formulovať názor na účtovnú závierku, a tým pádom majú možnosť zvýšiť dôveru vo finančné informácie v účtovnej závierke. Práca audítora je veľmi zodpovedná práca, pretože názor audítora vo výsledku môže veľmi výrazne ovplyvniť situáciu v účtovnej jednotke, a zároveň je schopný podať manažmentu účtovnej jednotky informácie o spoľahlivosti vedenia účtovníctva a spoľahlivosti účtovnej závierky. A na základe správy audítora je používateľ účtovnej závierky schopný posúdiť kvalitu a preukázateľnosť účtovníctva danej účtovnej jednotky.

Diplomová práca sa zaoberá významu audítorskej profesie, a ako je schopná zvýšiť dôveru v účtovnú závierku. Diplomová práca je rozdelená na tri časti.

V prvej časti sme sa venovali významu a úlohe auditu. Prvá časť obsahuje tri podkapitoly, v ktorých sme teoreticky zadefinovali definíciu auditu, ktorá podľa nás vystihuje základ pre činnosť audítora. Ďalej v tejto podkapitole sme opísali druhy auditu, s ktorými sa môžeme stretnúť v každodennom živote. V podkapitole podstata a ciele auditu sme objasnili najmä cieľ auditu a definovali sme si verný a pravdivý obraz skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva. Verný a pravdivý obraz skutočností je najzákladnejšia zásada, podľa ktorej musí byť zostavená každá účtovná závierka. Následne úlohou audítora je overiť, či daná účtovná závierka je zostavená na základe tejto požiadavky, čo aj zhodnotí a odsúhlasí v správe audítora svojím stanoviskom. Podrobne sme zadefinovali všetky zásady, ktoré treba dodržať pri zostavovaní účtovnej závierky, aby bola v súlade s verným a pravdivým obrazom. Ak by účtovná závierka porušila danú zásadu, mohlo by to ovplyvniť dôveryhodnosť účtovnej závierky. Ďalej bolo potrebné si tiež objasniť, ktoré subjekty sú povinné mať overenú účtovnú závierku. V ďalšej podkapitole sme sa venovali audítorskej profesii a podmienkam jej vzniku na území Slovenskej republiky. Bolo potrebné sa venovať aj právnym predpisom a zákonom, ktorými je audítorská profesia regulovaná. Záverom prvej časti sme objasnili dôležitosť audítora, ako subjekt, ktorý overuje účtovnú závierku a objasnili sme princípy a zásady, ktorými sa pri svojej činnosti musí riadiť.

V druhej časti sme objasnili základný cieľ našej diplomovej práce, a to najmä objasniť dôležitosť audítorskej profesie, ktorá napomáha zvýšiť dôveryhodnosť účtovných informácií pre rôznych používateľov. V druhej časti sme tiež objasnili aké metódy sme využili pri spracovaní našej diplomovej práce.

Tretiu časť sme si rozdelili do štyroch podkapitol. V prvej podkapitole sme sa venovali externým používateľom účtovnej závierky, im informačným potrebám a následne sme objasnili vplyv overenej účtovnej závierky na ich rozhodnutia a zhodnotili sme, či pre danú účtovnú jednotku je overená účtovná závierka významná. V ďalšej podkapitole sme sa venovali kvalitatívnym charakteristikám, ktoré sú nevyhnutné, aby v sebe daná účtovná závierka zahrňovala a následne úlohou audítora je posúdiť, či ich účtovná jednotka implementovala do svojej účtovnej závierky správne. V ďalšej podkapitole sme sa venovali účtovným informáciám, ako dôkazným materiálom, ktoré využívajú nielen audítori a objasnili

sme ich významu pri vykonávaní audítorskej činnosti. Ďalšou dôležitou podkapitolou bolo vysvetlenie, čo je správa audítora a význam správy audítora v kontexte zvyšovania dôveryhodnosti účtovnej závierky. Môžeme jednoznačne skonštatovať, že správa audítora je prostriedok, ktorá svojím obsahom je schopná utvrdiť používateľa o správnosti danej účtovnej závierky. Následne sme sa venovali významu kontroly kvality systému riadenia v audítorských spoločnostiach. Týmto spoločnostiam sme navrhli postupy a faktory, ktoré by mali brať do úvahy pri výkone svojej činnosti a objasnili sme dôležitosť kontroly kvality ich výkonu. Ďalej sme si vysvetlili dôležitosť zásady dôveryhodnosti informácií pri výkone audítora. Ak by túto podmienku porušil mohlo by sa stať, že zníži svoju dôveru, ktorú už môže mať vytvorenú ku klientom a k verejnosti. A napokon sme si objasnili, čo je to riziko, ako audítor pracuje s rizikom a opísali sme jednotlivé postupy a možnosti, ako je schopný audítor eliminovať riziká, ktoré so sebou nesie vedenie účtovníctva a zostavenie účtovnej závierky.

Zoznam použitej literatúry

1. BOBEK, V. – ŠOUPAL, P. 1998. *AUDITING*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 1998. s. 110. ISBN 80-7157-328-0
2. KAREŠ, L. 2015. *Teória auditu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. s. 135. ISBN 978-80-8168-149-3
3. LANDA, M. 2006. *Účetnictví podniku*. Praha: Eurolex Bohemia, 2009. s. 70. ISBN 80-868-6111-2
4. MADĚRA, F. 2014. *Audit a audítorstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. s. 124. ISBN 978-80-8168-147-9
5. MADĚRA, F. 2016. *Regulácia auditu v EÚ a na Slovensku*. In *Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo*. ISSN 1335-2024, roč. 3.
6. MATAY, P. 2017. *Kto má povinnosť auditu*. [online]. Bratislava: FTM Audit, 2017. [cit. 2017.04.10] Dostupné na internete:

<<https://www.ftmaudit.sk/informacie/audit-uctovnej-zavierky-kto-ma-povinnost-audit>>

7. MULLEROVÁ, L.-ŠINDELÁŘ, M. 2016. Účetnictví, dane a audit v obchodních korporacích. Praha: Grada, 2016. s. 207. ISBN 978-80-247-5806-0
8. RICCHIUTE N., David. 1992. *Audit*. USA: South-Western Publishing Co., 1992. s. 805, ISBN 80-85605-86-4
9. UŽÍK, Ján. – KRIŠKOVÁ, P. 2016. *Rukoväť auditorských štandardov*. In Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo. ISSN 1335-2024, roč. 10.

Zákony a právne predpisy

Príručka s Etickým kódexom

Zákon č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Medzinárodný auditorský štandard pre kontrolu kvality